S67 P6 GRATIS
THE LIBRARY OF CONGRESS
EUROPEAN READING ROOM
Serials Division
Washington DC 20540-4830

DRAUGAS

PERIODICALS
June 18, 2002
Vol. LXXXX

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY
ANTRADIENIS - TUESDAY, BIRŽELIO- JUNE 18, 2002

NEWSPAPER - **DO NOT DELAY** - Date Mailed 06-17-02

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

Nr.117
Kaina 50 c.

Šiame numeryje:

Integruojantis į Europos Sąjungą, tikslinama ir Lietuvos Respublikos Konstitucija; dr. Jonas Adomavičius rūpinasi mūsų sveikata. *2 psl.*

Argi Kinija nėra komunistinė, grįžusi iš šios Rytų šalies, svarsto Stasė E. Semėnienė „Draugo" vedamajame. *3 psl.*

Neeilinis įvykis Katalikų Bažnyčios gyvenime – prel. dr. Juozas Prunskis švenčia kunigystės 70 metų jubiliejų. *4 psl.*

Laiškų autoriai rašo, kad „artišokas" nėra išverstas į lietuvių kalbą; apie malonius sutapimus, kurie nemaloniai skamba; nuosavybės įstatymai Lietuvoje sprendžiami draugų naudai. *5 psl.*

Baisiojo birželio paminėjimą Cicere rengė JAV LB ir ALTas. *6 psl.*

Sportas

*** Graikijos sostinėje pasibaigusiame** keturių komandų XVII Akropolio taurės vyrų krepšinio turnyre Lietuvos rinktinė užėmė II vietą, lemiamose rungtynėse net 44:78 pralaimėjusi turnyro šeimininkams graikams.

*** JAV vykstančiose daugiadienėse** „HP Women's Challenge" dviratininkių lenktynėse II vietą sekmadienį antrajame rate užėmė bei tokią pat vietą bendroje įskaitoje užima Rasa Polikevičiūtė.

*** Planetos futbolo pirmenybių aštuntfinalio** rungtynėse JAV rinktinė pirmadienį 2:0 nugalėjo Meksikos futbolininkus ir penktadienį Ulsano mieste ketvirtfinalio rungtynes žais su Vokietijos vienuolike. Pasaulio futbolo čempionatų istorijoje amerikiečiai iki šiol tik kartą žaidė ketvirtfinalyje, 1930 metais patekę į pusfinalį.

Naujausios žinios

*** Kariuomenės vadas prašys JAV medikų pagalbos** mokymuose rankos netekusiam kariui.

*** Europos Komisija rado uždraustų medžiagų** „Pieno žvaigždžių" produkcijoje.

*** Lietuva neįsileido Rusijos** karinio mokomojo laivo.

*** Kaunas dar pusantros savaitės** neturės teisėto mero.

*** Vilniaus miesto taryboje** — Naujojo pasirinkimo frakcija.

*** Lietuvos parlamentarai Turkijoje išgirdo** paramos NATO narystei žodžius.

Paskutinė Putin bėda — Karaliaučius

Bronius Nainys

„Neįtikėtinai gausi Vakarų pasaulio vadovų pasitarimais priešpaskutinė gegužės savaitė baigė laidoti šaltąjį karą, bet Rusijos prezidentui Putin visgi paliko dar vieną didelę bėdą — Karaliaučių", — birželio šeštą „Moscow Times" rašė žymus žurnalistas Pavel Felgenhauer. Tai tiesiog spjūvis jam į veidą, kai niekas nekreipė dėmesio į jo reikalavimus palikti bevizį judėjimą tarp šio krašto ir jį supančių kaimynių, kai šios įstos į NATO ir Europos Sąjungą, mąstė šis Rusijos politikos žinovas, patyręs Putin pyktį, ir spėliojo, ką darys Rusijos vadovas, siekdamas laimėjimo. O kad išeitį jis ras, jį pažinę politikai mažai abejoja. Tokių Putin sugebėjimų paskiausias įrodymas — birželio dešimtą „Washington Post" Susan Glasser aprašytas jo susidorojimas su komunistų partija.

Bet ar mums tai naujiena?

Nukelta į 3 psl.

Lietuvos svečias — Kinijos prezidentas Jiang Zemin

Vilnius, birželio 16 d. (BNS) — Oficialaus vizito į Lietuvą atvykusį Kinijos prezidentą Jiang Zemin sekmadienio vakarą pasitiko grupė Tibeto laisvės rėmėjų ir Kinijos valdžios netoleruojamo judėjimo „Falun Gong" atstovų. Policija ėmėsi tramdomųjų veiksmų prieš taikius piketuotojus.

Prezidentas Valdas Adamkus pasipiktino pernelyg uoliais policijos veiksmais prieš taikius piketuotojus, kurie ketino reikalauti laisvės Tibetui. Pasak prezidento atstovės spaudai Violetos Gaižauskaitės, prezidentas pabrėžė, kad niekas nedavė įgaliojimų „įvesti nepaprastąją padėtį Lietuvoje".

Tuo tarpu Prezidentūra sekmadienio vakarą Kinijos vadovą pasitiko su garbės sargyba, raudonu kilimu ir iškilminga vakariene, kurios metu svečias šokdino Almą Adamkienę ir dainavo mėgstamas dainas.

Pirmadienį po susitikimo su Lietuvos vadovu V. Adamkumi Kinijos prezidentas pareiškė, kad jo valstybė supranta Lietuvos siekį įstoti į Europos Sąjungą (ES) ir NATO ir pareiškė paramą Lietuvos narystei ES. Pasak J. Zemin, su V. Adamkumi jis aptarė dvišalius Lietuvos ir Kinijos santykius, jų plėtros perspektyvas.

Savo pareiškime spaudai V. Adamkus sakė padėkojęs Kinijai už greitą Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo pripažinimą 1991 m. rugsėjį. Lietuvos prezidentas teigė pakvietęs Kinijos atstovus, ypač verslininkus, apsilankyti Lietuvoje ir susipažinti su Lietuvos galimybėmis.

Prieš Lietuvos ir Kinijos prezidentų pasisakymą spaudai šių valstybių užsienio reikalų ministrai Antanas Valionis ir Tang Jiaxuan pasirašė sutartį dėl ekstradicijos (nusikaltėlių grąžinimo).

Nukelta į 4 psl.

Lietuvos ir Kinijos prezidentai — Valdas Adamkus (kairėje) ir Jiang Zemin — apeina Garbės sargybą.
Kęstučio Vanago (Elta) nuotr.

Lietuvoje gimė dar viena krikščioniška partija

Vilnius, birželio 17 d. (BNS) — Savaitgalį Vilniuje įvyko steigiamasis Lietuvos krikščioniškosios demokratijos partijos suvažiavimas, kuriame, liudininkų teigimu, dalyvavo apie 100 delegatų — daugiausia iš Vilniaus ir Žemaitijos.

Apie suvažiavimą žiniasklaidai nebuvo pranešta.

Naująją partiją įkūrė buvę Lietuvos krikščionių demokratų partijos nariai, nesutikę su praėjusiais metais įvykusiu šios partijos susijungimu su parlamentaro Kazio Bobelio vadovaujama Krikščionių demokratų sąjunga (KDS).

Naujos partijos sutrumpintas pavadinimas rašosi taip pat, kaip ir Lietuvos krikščionių demokratų partijos — LKDP.

Nepatvirtintais duomenimis, naujos partijos pirmininku išrinktas buvęs LKDP valdybos narys ir buvęs parlamentaras Ignacas Uždavinys.

Buvęs LKDP pirmininkas akademikas Zigmas Zinkevičius savaitgalį vykusiame suvažiavime nedalyvavo, nes sirgo.

Suvažiavime svečių teisėmis dalyvavo parlamentarai Tėvynės sąjungos (Lietuvos konservatorių) partijos pirmininko pavaduotojas Antanas Stasiškis bei Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos (LPKTS) lyderis Povilas Jakučionis, taip pat buvęs Seimo narys, dabar vadovaujantis „Sąjūdžiui", Rytas Kupčinskas.

Nukelta į 4 psl.

Tariama iprito bomba — jaunuolių pokštas

Į krantą Baltijos pajūryje išmestas metalinis cilindras, kuris iš pradžių palaikytas cheminiu ginklu ir sukėlė nemažai baimės, iš tiesų tebuvo vietos jaunuolių pokštas.

Kaip pirmadienį rašo savaitinis žurnalas „Ekstra", visuomenės ir specialistų susirūpinimą sukėlusią tariamą „bombą" sukūrė trys jaunuoliai, sumanę nufilmuoti mėgėjišką jumoristinį kino siužetą.

Nukelta į 4 psl.

Romoje mirė prelatas Ladas Tulaba

Eidamas 91-uosius metus, naktį iš šeštadienio į sekmadienį Romoje mirė iškilus išeivijos lietuvių dvasininkas, prelatas Ladas Tulaba.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirmininkas Vytautas Kamantas pabrėžė, kad prelatas L. Tulaba savo gyvenimu, mintimis ir darbais buvo nepakartojama asmenybė. „Daugelis jį pažinojome iš susitikimų, pasikalbėjimų, iš jo straipsnių. Liūdime jo netekę", rašo Eltai V. Kamantas.

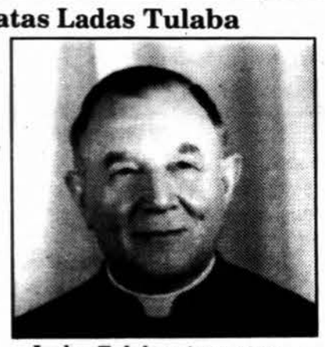

Ladas Tulaba gimė 1912 m. Alytaus apskrityje.

Nukelta į 4 psl.

„New York Times — apie Baltijos valstybių ekonomiką

Vilnius, birželio 17 d. (BNS) — Vieno didžiausių JAV dienraščių „The New York Times" (NYT) skaitytojai kartu su pirmadienio laikraščio numeriu gavo priedą, kuriame pristatoma Lietuvos, Latvijos bei Estijos ekonomika. Leidinyje Baltijos valstybių gyventojai lyginami su skandinavais ir pabrėžiamas glaudus Lietuvos ryšys su JAV.

Bendrovės „Summit Communications" parengtame ir 300,000 vienetų tiražu išplatintame priede pristatoma dabartinė Baltijos valstybių ekonominė padėtis, investicinis klimatas, sėkmingai veikiančios vidaus ir užsienio kapitalo įmonės.

„Jeigu viskas klostysis taip kaip dabar, Baltijos valstybės greitai atsidurs 600 mln. gyventojų rinkos viduryje, tarp Europos Sąjungos,

Nukelta į 4 psl.

Prie pavojingo radinio atskubėjo kariškiai ir policininkai.
Liudo Dambrausko („Klaipėda"-Elta) nuotr.

Pasaulio naujienos

(Remiantis AFP, Reuters, AP, Interfax, ITAR-TASS, BNS žinių agentūrų pranešimais)

EUROPA

Popiežius Jonas Paulius II kanonizavimo iškilmėse.

Roma. Vatikaną sekmadienio rytą užplūdo apie 300,000 žmonių, norinčių dalyvauti stebuklais, mistine patirtimi ir 50 metų kraujavusiomis stigmomis pagarsėjusio kapucinų vienuolio Tėvo Pijaus įšventinimo ceremonijoje, kurią atliko popiežius Jonas Paulius II Šv. Petro aikštėje. 1968 m. miręs Tėvas Pijus yra vienas iš populiariausių 20 amžiaus Katalikų Bažnyčios veikėjų. Viso pasaulio katalikai jam meldžiasi ir prašo pagalbos bei stebuklų.

Paryžius. Prancūzijos konservatoriai per parlamento rinkimus sekmadienį didele persvara nugalėjo kairiuosius ir sutriuškino kraštutinius dešiniuosius, suteikdami prezidentui Jacquec Chirac galimybę tvirtai sutelkti į rankas visą valdžią. Ši pergalė užbaigė 5 metus trukusį kairiųjų valdymą bei kelių mėnesių dramatišką rinkimų „maratoną", kurio kulminacija buvo masiškais gatvių protestais išsiliejęs prancūzų pilietinis įtūžis dėl netikėto kraštutinių dešiniųjų laimėjimo.

Praha. Čekijos Socialdemokratų partijai savaitgalį laimėjus visuotinius rinkimus, prezidentas Vaclav Havel pirmadienį pranešė paprašęs socialdemokratų vado Vladimir Špidla suformuoti naują vyriausybę.

JAV

Dallas, Texas. JAV vyskupai birželio 15 d. rytine malda užbaigė konferenciją, kurioje didele balsų persvara parėmė projektą reformų, skirtų išspręsti ilgai nenurimstančią pedofilijos JAV Katalikų Bažnyčioje krizę. Bažnyčios vadovai balsavo dėl seksualinę prievartą vykdžiusių kunigų pašalinimo iš pareigų. Dokumente įrašyta nuostata, kad šventikas turi būti pašalintas iš kunigo pareigų bendruomenėje jau po pirmojo nusikaltimo. Tačiau vyskupai nepritarė nusikaltėlių visiškam pašalinimui iš kunigystės luomo, ir tuo nuvylė aukų gynėjus.

Vašingtonas. Įtariamasis Jose Padilla, kuris rengėsi įvykdyti išpuolį su vadinamąja „nešvaria bomba", iš pradžių siūlėsi susprogdinti JAV atominę bombą, tačiau jo šeimininkai iš „al Qaeda" tam nepritarė, rašo žurnalas „Time". J. Padilla, kuris atsivertė į islamą ir pakeitė savo pavardę į Abdullah al-Muhajir, anksčiau šiais metais susitiko su „al Qaeda" nariais. Jis pateikė „juokingai netikslias" vandenilinės bombos gamybos instrukcijas ir pareiškė norįs susprogdinti tokią bombą JAV. „Al Qaeda" nusiuntė jį į JAV, kad pažiūrėtų, ką jam pavyks suplanuoti bei įvykdyti. Tačiau gegužės 8 d. 31 metų J. Padilla buvo suimtas vos išlipęs iš lėktuvo.

Vašingtonas. Slapti „al Qaeda" keliamos grėsmės tyrimo duomenys perša išvadą, kad po karo Afganistane pavojus JAV ne tik nesumažėjo, bet veikiausiai dar labiau išaugo, leidiniui „The New York Times" sakė JAV pareigūnai. Karas Afganistane galėjo apsunkinti pastangas sunaikinti terorizmą, nes galimi išpuolių planuotojai ir vykdytojai pasklido didesniame nei iki tol geografiniame plote. „Al Qaeda" tinkle svarbų vaidmenį ėmė vaidinti nuo šiaurės Afrikos iki pietryčių Azijos išsibarsčiusi viduriniosios grandies teroristų grupė, kuri visame islamiškajame pasaulyje dirba išvien su Artimųjų Rytų ekstremistais. Pasak straipsnio, nūnai tai vertinama kaip rimčiausia teroro grėsmė JAV.

Vašingtonas. JAV Senato Žvalgybos komiteto įtakingiausias narys, respublikonas Richard Shelby sekmadienį pareiškė, kad Centrinės žvalgybos valdybos (CIA) direktorius George Tenet turi būti pakeistas, tuo dar labiau padidindamas spaudimą prezidentui George W. Bush pertvarkyti žvalgybos agentūras, kurios nesugebėjo užkirsti kelio rugsėjo 11-ąją įvykdytiems teroro išpuoliams.

Vašingtonas. JAV senato daugumos vadovas Tomas Daschle sekmadienį pareiškė remiąs mintį baigti palestiniečių prezidento Yasser Arafat valdymą, tačiau pridūrė, kad šiuo metu JAV privalo „dirbti su tuo, kas yra".

Denver, Colorado. JAV Miškų tarnyba sekmadienį pranešė suėmusi vieną savo darbuotoją, kuri, kaip įtariama, sukėlė vieną iš kelių miško gaisrų, pastarosiomis dienomis siaučiančių Coloradо valstijoje. 38 metų darbuotojai Terry Barton dėl miško gaisro ir melavimo teisėsaugos pareigūnams gali grėsti iki 20 metų kalėjimo ir 500,000 dol. bauda.

ARTIMIEJI RYTAI

Gaza, Gazos Ruožas. Vyriausiasis palestiniečių derybininkas Saeb Erekat pirmadienį paneigė Izraelio užsienio reikalų ministro Shimon Peres pareiškimą apie pasiektą susitarimą dėl laikinos Palestinos valstybės įkūrimo.

Jeruzalė. Sekmadienį palei sieną su Vakarų Krantu Izraelis pradėjo kasti apsauginės užtvaros pamatus, nepaisydamas dešiniųjų politikų baiminimosi, kad statybos įtvirtins šiuo metu de facto galiojančią sieną ir susilpnins jų pretenzijas į okupuotas žemes. Tai bus metų trukmės ir 200 mln. dol. vertės projektas. Užtvara nesutaps su „Žaliąja linija" vadinama iki 1967 metų buvusia siena, o bus 5-15 km pločio pasienio „siūlės" dalis.

„Žalioji" linija — tvora, iki 1967 m. buvusi siena.

INTEGRUOJANTIS Į ES, TIKSLINAMA IR LIETUVOS RESPUBLIKOS KONSTITUCIJA

LIŪDA RUGIENIENĖ

Šį pavasarį Lietuvos Respublikos Seime yra svarstomas projektas dėl LR Konstitucijos 119 straipsnio pakeitimo, kurio nuostatas yra siūloma suderinti su Europos Sąjungos teise, tai yra integruoti į vietinės bendruomenės reikalų tvarkymą visus nuolatinius jos gyventojus. Į nuolatinių gyventojų apimtį įeina ir užsieniečiai. Europos Sąjunga yra nustačiusi, kad „kiekvienas sąjungos pilietis, gyvenantis valstybėje narėje, kurios pilietis jis nėra, turi teisę balsuoti ir kelti savo kandidatūrą vietos rinkimuose valstybėje narėje, kuroje jis gyvena, tomis pačiomis sąlygomis kaip ir tos valstybės piliečiai".

LR Seime pateiktas Konstitucijos 119 straipsnio pakeitimo įstatymas: „Savivaldybių tarybų nariais Lietuvos Respublikos piliečius ir kitus nuolatinius administracinio vieneto gyventojus pagal įstatymą ketveriems metams renka Lietuvos Respublikos piliečiai ir kiti nuolatiniai administracinio vieneto gyventojai remdamiesi visuotine, lygia ir tiesiogine rinkimų teise, slaptu balsavimu". Už šį projektą pirmą kartą balsavo 108 Seimo nariai, prieš 2, susilaikė 1.

Reikia atkreipti dėmesį, kad Europos Sąjunga, nustatydama balsuotojui teisę, ją suteikia tik „Europos Sąjungos piliečiui", o LR Konstitucijos 119 straipsnio pakeitimas balsavimo teisę suteikia „Europos Sąjungos piliečiam ir kitiems nuolatiniams administracinio vieneto gyventojams", tai yra visų kraštų užsieniečiams. Lietuva atveria duris kur kas plačiau, nei Europos Sąjunga yra numačiusi.

LR Seimo ir JAV LB komisija kovo 22 d. į posėdį buvo iškvietusi LR Seimo Konstitucijos pataisoms rengti komisijos pirmininkę Ireną Šiaulienę, kuri plačiau supažindino su numatytu Konstitucijos pakeitimu. Kartu yra planuojami ir tam tikri saugikliai. Pagal pateiktą dabartinę vietos savivaldos ir savivaldybių tarybų rinkimų įstatymų redakciją nei merais, nei mero pavaduotojais, nei savivaldybių tarybų ir valdybų nariais negali tapti ne Lietuvos piliečiai. Lietuva pasinaudojo Prancūzijos pavyzdžiu, kuri nesuteikia galimybės ne savo šalies piliečiams tapti merais ir t.t. Kitas saugiklis yra tai, kad savivaldybių tarybų rinkimai vyksta pagal partijų sąrašus, tad politinė partija apsiima atsakomybę už tai, ką ji įtraukia į savo sąrašą. Lietuvoje yra Užsieniečių teisinės padėties įstatymas, kuris reglamentuoja, kaip užsienietis gauna nuolat gyvenančio Lietuvoje asmens statusą, tai yra — reikia Lietuvoje išgyventi penkerius metus. Irena Šiaulienė pakomentavo: „Pastaruosius penkerius metus reikės taisyti, nes mes neturėtume riboti ES piliečiams tokio laisvo asmenų judėjimo, o visi kiti turi būti išgyvenę Lietuvoje penkerius metus, turėti penkerių metų laikinojo gyventojo statusą".

Irena Šiaulienė suteikė šiek tiek informacijos apie Lietuvoje esančius užsieniečius. Palyginus su 1999-2000 m., atvykstančiųjų į Lietuvą skaičius mažėja beveik du kartus, o didėja išvykstančiųjų. Lietuvoje užsieniečių yra 25,321. Iš jų pateikė prašymą gauti pilietybę 4,586. Prašant nuolatinio gyventojų statuso, asmuo turi dienas per metus, jei buvo išvykęs mažiau, jis nepažeidė įstatymo ir neatimama teisė prašyti nuolatinio gyventojo statuso, bet, jeigu viršijo, tada procedūra pradedama iš naujo. Pilietybės gavimo reikalai yra sudėtingi: 10 metų reikia išgyventi su laikinuoju leidimu ir 5 metus su nuolatiniu leidimu, prieš įsigyjant pilietybę. Reikia pastebėti, kad LR Seimas, planuodamas pilietybės įstatymo pakeitimus, Konstitucijos nekeičia.

Seimo narys Eligijus Masiulis gegužės 28 d. 119 straipsnio įstatymą aiškino taip: „Atsižvelgiant į tai, kad teisė dalyvauti vietos rinkimuose ES teisės kontekste suprantama daugiau kaip socialinio, o ne politinio pobūdžio teisė, tai yra, kaip galimybė realiai įgyvendinti savivaldos principus bei dalyvauti vietinės bendruomenės gyvenime, projekte siūloma teisę dalyvauti savivaldybių tarybų rinkimuose suteikti ne tik Lietuvos Respublikos ir ES piliečiams, bet ir kitiems nuolatiniams administracinio vieneto gyventojams". Gyvenant JAV-se, sunku suvokti balsavimo teisę, kaip „socialinio, o ne politinio pobūdžio".

Galiojantis 119 straipsnis nustato tik aktyviąją rinkimų teisę, tai yra teisę rinkti savivaldybių tarybų narius, o pasyviąją teisę, tai yra būti išrinktais savivaldybės tarybos nariais, nustato Savivaldybių tarybų rinkimų įstatymas. Konstitucijos 119 straipsnio 2 dalyje siūloma reglamentuoti ir aktyviąją, ir pasyviąją rinkimų teisę.

119 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad savivaldybių tarybų nariai yra renkami trejiems metams. Projekte siūloma pailginti savivaldybių tarybų narių kadenciją iki ketverių metų ir sulyginti ją su LR Seimo narių kadencija.

Teikiamame įstatymo projekte siūloma nustatyti, kad šio įstatymo nuostatos ta apimtimi, kuria nustatoma savivaldybių tarybų narių rinkimų principai, savivaldybių tarybų ketverių metų kadencija bei LR piliečių dalyvavimas pagal įstatymą savivaldybių tarybų rinkimuose, įsigalioja nuo 2003 m. sausio 1 d., o įstatymo nuostata ta apimtimi, kuria nustatomas kitų nuolatinių administracinio vieneto gyventojų dalyvavimas, pagal įstatymą, savivaldybių tarybų rinkimuose, įsigalioja nuo 2004 m. sausio 1 d.

Po E. Masiulio aiškinimų buvo kitų Seimo narių pasisakymai, kurie mums turėtų būti įdomūs.

J. Matulevičius: „Aš suprantu, kad mūsų valstybei nėra svarbesnių klausimų, kaip pusę metų ginčytis dėl Valdovų rūmų arba kaip pavadinti ministrų pavaduotojus — sekretoriais ar viceministrais. Mano klausimas būtų toks. Šiandien matome (jau kelintą mėnesį), kaip forsuojama 119 straipsnio pataisa, kuri, mano supratimu, nėra tokia skubi. Kodėl mums reikia skubėti greičiau, negu iš tikrųjų reikia?"

D. Kutraitė-Giedraitienė: „Nepriklausoma frakcija iš tikrųjų sveikina atsiradusį politinį susitarimą, tačiau vis dėlto mano, kad gali būti ir platesnis susitarimas. Nes tai, kad reikėjo ieškoti tokių susitarimų prieš antrąjį balsavimą už Konstitucijos pataisą, vis dėlto rodo, jog atsiranda nemažai abejojančių dėl pačios Konstitucijos pataisos teksto. Po rugsėjo 11 d. įvykių pasaulyje pasikeitė situacija ir, esant terorizmo grėsmei, vis dėlto kur kas griežčiau žiūrima į daugelį galimybių dalyvauti ne piliečiams vienokio ar kitokio lygio valstybės gyvenime".

S. Buškevičius: „Mano nuomone, nepiliečių dalyvavimas savivaldybių tarybų rinkimuose silpnins Lietuvos valstybingumą..."

V. Landsbergis: „Iš tikrųjų šis Konstitucijos pakeitimas ėjo labai paviršutiniškai ir lengvabūdiškai. Tai nebuvo joks didžiulis darbas, jis tiesiog, kaip matome, buvo blogai atliktas. Prie jo reikėjo grįžti ir daryti iš naujo, tik šiuo atveju buvo išvengta darbinės procedūros. Dabar mums siūloma balsuoti už tai, kas yra susitarta tarp partijų vadovų, bet nesvarsčius ir nepasikeitus nuomonėmis Konstitucijos pataisų komisijoje".

A. Kubilius: „Dabar tas susitarimas, kuris tariamai yra, tai kelių partijų susitarimas, bet nėra susitarimas, kurį reikia pasiekti Konstitucijos pataisų komisijoje. Kiek užtruks svarstymai Konstitucijos pataisų komisijoje, šiandien sunku pasakyti. Aš matau labai didelių teisinių trūkumų ir, mano įsitikinimu, daugelis žymių Lietuvos teisininkų taip pat tuos trūkumus gali įvertinti... Taigi reikia Konstitucijos pataisų rengimo komisijoje organizuoti išsamų svarstymą su visais klausimais ir su visomis pastabomis".

K. Bobelis: „Aš noriu pasiūlyti Užsienio reikalų komitetą irgi spręsti tą klausimą".

Nutarta, kad Teisės ir teisėtvarkos komitetas bus pagrindinis, o papildomi — Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas bei Užsienio reikalų komitetas. I. Šiaulienė pranešė, kad Konstitucijos pataisų komisija rinksis jau rytojaus rytą ir tikėjosi konstruktyvių pozicijų.

Balsavimas dėl pritarimo projektui dėl Konstitucijos 119 straipsnio pakeitimo įstatymo įsigaliojimo: už 76, prieš 7, susilaikė 15.

Česlovas Juršėnas siūlė, kad svarstymas būtų ne vėliau, kaip birželio 10 d., kad birželio 20 d. galėtų būti galutinis balsavimas.

Stebint Konstitucijos 119 straipsnio pakeitimo eigą, kartu su Seimo nariu J. Matulevičium norisi paklausti, kodėl taip skubama?

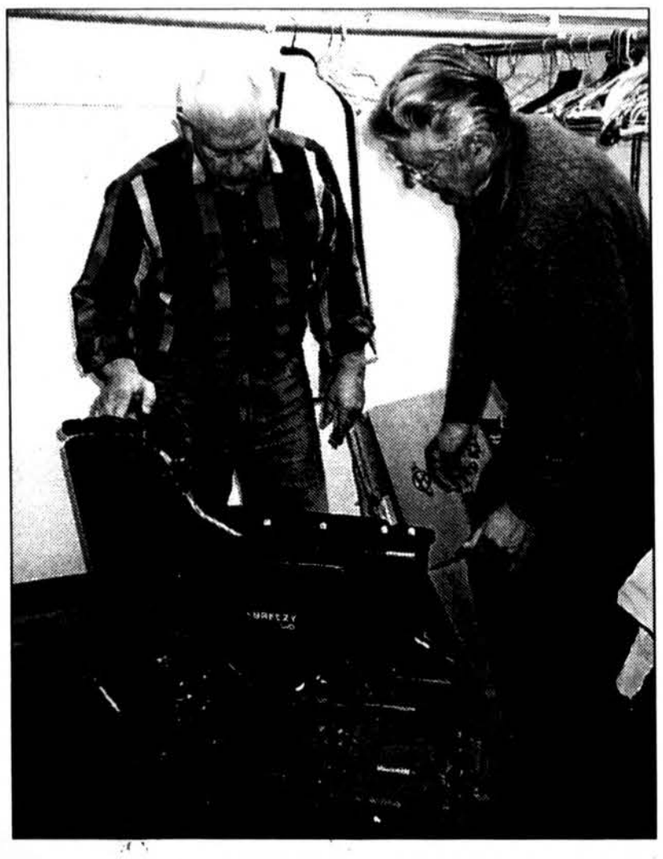

Dr. Algirdas Marchertas (iš kairės) ir Zenonas Vieraitis paruošia invalido vežimėlį išsiuntimui į Lietuvą „Saulutės", Lietuvos vaikų globos būrelio, dėka. **Indrės Tijūnėlienės** nuotrauka.

Į pagalbą sergantiems išsėtine skleroze

Sergančiųjų išsėtine skleroze likimo našta bus lengvesnė, jie bus mokomi gyventi su šia liga ir kiek įmanoma ilgiau išlikti visaverčiais visuomenės nariais. Šiuos tikslus padės įgyvendinti neseniai susikūrusi Lietuvos išsėtinės sklerozės sąjunga (LISS). Vilniuje, Danijos Karalystės ambasados patalpose surengtoje spaudos konferencijoje naujoji sąjunga pristatė visuomenei savo veiklos planus. Pristatyme dalyvavo ir oficiali sąjungos globėja Alma Adamkienė.

Lietuvoje yra apie 3,000-4,000 sergančių išsėtine skleroze. Tai viena iš labiausiai tarp jaunų žmonių paplitusių centrinės nervų sistemos ligų, daranti įtaką motorinių funkcijų sunykimui ar net jų netekimui. Kol kas tiksliai nėra žinoma, kas sukelia šią ligą, taip pat neatrastas būdas ją išgydyti.

LISS sukūrimą ir tolesnę veiklą remia Danijos išsėtinės sklerozės draugija bei Europos Sąjungos institucijos. Neseniai pasirašyta ilgalaikė bendradarbiavimo sutartis su Danijos verslo bendrove „Danisco Sugar", kuri mielai sutiko būti LISS rėmėja. (Elta)

SVEIKATOS KLAUSIMAIS

ŠTAI KAS DARYTINA SERGANT IŠIJU

JONAS ADOMAVIČIUS, M.D.

Klausimas iš Omahos. Brangus Daktare, ar galėtum atsakyti į mano klausimą? Esu 70 metų, sveriu 130 svarų, 5 pėdų aukščio. Visą gyvenimą daug vaikštau, ne mažiau kaip 2 mylias per dieną. Jokio skausmo neturėjau. Vieną rytą atsikėliau ir koją — šlaunį labai skaudėjo taip, kaip su peiliu dūrė. Po savaitės prasidėjo taip, kaip skruzdės kojoje lakstyti. Padarė MRI nuotrauką. Sako, kad „siatic or pinched nerve". Nervų daktaras sako, kad tik operacija padės. Aš noriu žinoti, ką lietuviškas daktaras, tai yra Jūs, patarsite — ar ką nors kitą galima daryti ir be operacijos, kad vėl galėčiau vaikščioti be skausmo.

Laukiu atsakymo. Jei galite, prašau parašykite. Skaitau „Draugą" visą laiką. Širdingai ačiū. Mano vardas O. Č.

Atsakymas. Ačiū už taip dalykišką aprašymą savo ligos. Laiminga esi, turėdama taip nusimanančius ir Tamstai atsidavusius gydytojus. Abu jie yra teisingi, ir Tamsta pildyk jų nurodymus, tik ir šių patarimų neaplenkdama.

Sėdimojo nervo (n. ischiaticus) suspaudimas yra *išijas* (sciatica) — tas nervas išeina su keliomis skaidulomis iš strėnų srities stuburkaulių smegenų ir eina į koją iki pat jos galo.

Aprašytas skausmas ir nuotrauka Tamstos gydytojams nurodė, kad yra ne vėžys, ne lūžis, o išsiveržusi pagalvėlė (slipped disc) užspaudžia nervą.

Toks jos išsiveržimas prispaudžia minėtą nervą ir sukelia aprašytus negerumus, kurie po kokių 6 mėnesių ar anksčiau praeina per virš 85 proc. tokių ligonių ir be operacijos. Žinoma, reikiamai tvarkantis.

Tą pačią valandą lėk pas gydytoją operacijai tada, kai atsiras nesukontroliuojamas šlapimo tekėjimas ir vidurių tokia veikla. Tais atvejais yra būtina kuo greičiausia operacija. Kad to nesulauktum, štai kaip mėgink tvarkytis.

1. Esi 10 svarų per daug sverianti. Susitvarkyk.

2. Gerink mitybą strėnų — kaulų, kremzlių, pagalvėlių, gerdama žaliosios arbatos (Green Tea) po 8 puodelius kasdien. Valgyk vaisius 4, daržoves 5 kasdien. Vietoj mėsos — žuvis, silkė, pupelės, kiaušinio baltymai, žirniai.

3. Tik ant kieto čiužinio miegok.

4. Gimnastikuok strėnas ir pilvo raumenis. Gulėdama pakelk kiek gali, pradžioje vieną koją ir suk ratu vienon ir kiton pusėn. Tada su kita taip elkis. Pasuk 6 kartus. Jei turi masažistą, paprašyk, kad gimnastikuotų strėnas ir pilvo raumenis.

5. Neimk nuo skausmo vaistų — jie nieko ligai nepadės. Tik mankšta gali atstumti savo vieton pagalvėlę, idant pranyktų skausmas.

6. Jei taip elgiantis praėjęs skausmas kartojasi, jei jis nepraeina po 6 mėnesių, ar jei minėtai sugenda šlapinimasis ir viduriai, pildyk savo gydytojo nurodymus operacijos reikalu. Dabar beveik viskas priklauso nuo Tamstos energingos ir teisingos veiklos.

Sėkmės.

NAUJOS PRIEMONĖS CHIRURGINIAM SKAUSMUI MAŽINTI

Šių metų Amerikos anesteziologų susitikime tyrėjai perskaitė pranešimą, kuriame teigiama, kad acetaminofeno injekcinė forma gali būti veiksmingas ir saugus būdas malšinti operacinį skausmą. Dažniausiai, kai pacientams atliekamos operacijos, skausmui malšinti vartojamas morfinas, tačiau jis turi nemažai nepageidaujamų poveikių. Jeilio universiteto mokslininkai ištyrė injekuojamos acetaminofeno formos efektyvumą, malšinant operacinius skausmus. Jie aptiko, kad naujoji vaisto forma pasiekia centrinę nervų sistemą greičiau ir didesnėmis koncentracijomis nei skiriant įprastiniu būdu tabletėmis.

Kitame tyrime šie mokslininkai tyrė refekoksibo, kaip kito būdo, skausmui po operacijos malšinti, efektyvumą. Nustatyta, kad šis vaistas veiksmingai malšina skausmą, taip sumažina kiekį morfino, kurio reikia skirti pacientui po operacijos, o tai pagreitina paciento sveikimą ir sumažina galimų komplikacijų galimybę. Mažėja ir gulėjimo ligoninėje laikas bei gydymo kaina.

NUTUKIMAS NEDIDINA KAI KURIŲ PACIENTŲ MIRTINGUMO

Svorio sumažinimas nutukusiems pacientams, sergantiems progresavusiu širdies nepakankamumu, nepagerina ligos baigčių, teigia Los Angeles mokslininkai. Be to, jie nustatė, kad širdies nepakankamumu sergančių ir nutukusių pacientų raginimas mažinti svorį gali būti netgi žalingas.

Iš mokslininkų tirtų 1,203 pacientų apie trečdalis buvo nutukę ar turėjo antsvorio. Nebuvo jokio reikšmingo skirtumo tarp nutukusių, turinčių antsvorio, normalaus svorio ar nepakankamo svorio pacientų mirties priežasčių, o atlikta analizė parodė, kad nutukimas buvo susijęs su reikšminga teigiama įtaka išgyvenamumui po 2 m. trukusio stebėjimo, tačiau tokio teigiamo poveikio nepastebėta praėjus 5 m.

Tokius rezultatus tyrimo autoriai aiškina tuo, kad sergant širdies nepakankamumu, neuroendokrininės sistemos aktyvacija vaidina pagrindinį vaidmenį ligos patofiziologijoje ir progresavime. Vaistais blokuojant šias sistemas gerėja pacientų išgyvenamumas, o nutukusių asmenų šios sistemos aktyvacija yra mažesnė.

Journal of the American College of Carciology

FDA IŠPLĖTĖ ODOS PAKAITALO VARTOJIMO INDIKACIJAS

JAV Maisto ir vaistų administracija (FDA) patvirtino odos pakaitalą *Apligraph* diabetinėms trofinėms opoms, senesnėms nei 3 savaitės, gydyti. Anksčiau jis buvo patvirtintas tik veninėms trofinėms kojų opoms gydyti.

Apligraph yra sudarytas iš gyvų odos ląstelių ir struktūrinio baltymo. Apatinis, dermos sluoksnis, yra sudarytas iš jaučio I tipo kolageno ir žmogaus fibroblastų. Viršutinysis, epidermio, sluoksnis yra suformuojamas panaudojant žmogaus keratocitus. Didelės apimties klinikiniai tyrimai parodė, jog *Apligraph* leidžia išgydyti daugiau diabetinių trofinių opų nei vien įprastinis gydymas. Po 12 savaičių gydymo 56 proc. diabetinių kojų opų, gydytų *Apligraph*, buvo visiškai užgijusios, tuo tarpu įprastiniu būdu gydant pavyko išgydyti tik 39 proc. opų.

Apligraph sukūrė kompanija „Organogenesis Inc.", tačiau išimtines platinimo teises įsigijo kompanija „Novartis Pharmaceuticals Corp." (Bazelis, Šveicarija).

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.
Periodical class postage paid at Chicago; IL and additional mailing offices.
Subscription Rates: $100.00. Foreign countries $115.
Postmaster: Send address changes to Draugas – 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.
Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiunčiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

Draugo prenumerata yra mokama iš anksto.

	Metams	1/2 metų	3 mėn.
JAV	$100.00	$60.00	$38.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	$115.00	$65.00	$45.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	$60.00	$45.00	$33.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	$65.00	$50.00	$38.00
Užsakant į Lietuvą:			
Oro paštu	$500.00	$250.00	
Reguliariu paštu	$100.00	$55.00	
Tik šeštadienio laida oro paštu	$160.00	$85.00	
Tik šeštadienio laida reguliariu paštu	$55.00		

Vyriausia redaktorė – **Danutė Bindokienė**
Administratorius – **Valentinas Krumplis**
Moderatorius – **kun. Viktoras Rimšelis**

- Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

El-paštas: **administracija@draugas.org**
redakcija@draugas.org
rastine@draugas.org
skelbimai@draugas.org

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

DR. L. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S.Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S.79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. Sts. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą. Pacientai priimami absoliučiai punktualiai. Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai.
4647 W. 103 St., Oak. Lawn, IL
Tel. 708-422-8260

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER
Akių ligos – chirurgija
150 E. Huron, Suite 1000
Chicago, IL 60611
Valandos pagal susitarimą
Tel. 312-337-1285

MARIUS KATILIUS, M.D.
CHIRURGAS
Trūkio, tulžies pūslės, krūties, žarnyno, endokrinologinė ir laparoskopinė chirurgija.
300 Barney Dr., Suite A
Joliet, IL 60435
Tel. 815-744-0330;
lietuviškai 815-744-8230
www.centerforsurgeryandbreasthealth.com

PASKUTINĖ PUTIN BĖDA — KARALIAUČIUS

Atkelta iš 1 psl.

BRONIUS NAINYS

Apie tokius Putin sugebėjimus mes patyrėme iš jo užsienio politikos. Nors ir žinodamas, kad į NATO pakviestų Čekijos, Lenkijos ir Vengrijos priėmimo sustabdyti nebegalės, vis tiek tokiam žingsniui prieštaravo, šaukė prieš NATO plėtrą, tokiu būdu norėdamas bent Baltijos valstybių priėmimą sustabdyti. Tačiau pamatęs, kad ir šis užmojis gali nepasisekti, pats pradėjo Rusijai minti kelią į NATO ir, kaip matome, į jos tarybą jau įsigrūdo. O Baltijos valstybės dar tebelaukia eilėje. Rugsėjo vienuoliktos tragediją sumaniai išnaudodamas, Vakarų didžiųjų pasitarimuose Putin jau sėdi JAV prezidento dešinėje, lyg būtų svarbiausias jo partneris. Rusija labai daug padėjo Amerikai Afganistane kovoti su teroristais, skelbia nuo sovietinių laikų Vašingtone užsilikę rusofilai, kai iš tikrųjų toji pagalba ribojosi tik „leidimu" naudotis jau prieš dešimtį metų nuo Maskvos atsiskyrusių ir jai nebepriklausomų Vakarų Azijos valstybių oro uostais. Tokiu nuopelnu Putin turbūt irgi būtų gyręsis, jeigu Bush būtų prireikę Lietuvos prezidento Adamkaus pasiūlyto Zoknių oro uosto. Mat jis irgi sovietų įrengtas.

O kas šiandien bekalba apie čečėnų kovas dėl nepriklausomybės? Kaip kalbėsi, kad jie tokie pat teroristai kaip ir Al Qaeda. Vašingtono rusofilų pagalba Putin ir tai užsitikrino. Rusija padės mums susidoroti su teroristams ginklus gaminančiu Saddam Hussein, puse lūpų šnibždėjo iš viešnagės Maskvoje grįžęs JAV prezidentas Bush. Bet tai irgi tik naivi paguoda, europiečiams atsisakius į Vašingtono siūlomą karą prieš arabų valstybes veltis. Kova prieš teroristus — vienas dalykas, bet kaip pateisinsi karus prieš Iraką, Iraną? Juk tie kraštai yra europiečių verslo, taigi ir pelno, šaltiniai. Jie — ir Maskvos draugai. Kažin ar dabartinis Rusijos vadovas nesusuko Vašingtono galvų taip pat, kaip tada Stalinas: dėl Roosevelt naivumo, o gal ir kvailumo, ir dabar didelės bėdas Vakarams keliantį Karaliaučių gavo. JAV prezidentas tada sakė (ir pasirašė) — laikinai, o kas dabar apie tą „laikinumą" kalba? Rusijai — čia tik vidaus politika, ir niekam nevalia į ją kištis, sakoma. O su ta politika Putin moka dorotis.

Apie jo susidorojimą su komunistų partija rašydama, „Washington Post" bendradarbė Susan B. Glasser mini ir kitus, Putin gabiai sužaistus, politinius žaidimus. Prisimename juk ir mes jo į užsienį išguitą, net jį rinkimuose rėmusį, oligarchą Boris Berezovskij, opozicinės žiniasklaidos savininką milijardierių Vladimir Gusinski, 80 regionų gubernatorių pašalinimą iš Dūmos ir po tokių „nuodėmių" sugebėjimą išlaikyti gana aukštą populiarumą valstybėje. O susitvarkymas su komunistais turbūt yra pats gabiausias kagebistinės mokyklos įdiegto būdo panaudojimas. Dūmoje laimėję daugumą, Gennadij Ziuganov vadovaujami, komunistai prezidentui Jelcin „gyventi" neleido, valstybė atsidūrė ant bankroto ribos. Prezidentu tapęs, Putin iš karto pataikavo jiems, kiek tik galėjo. Rėmė komunisto Gennadij Selezniov išrinkimą Dūmos pirmininku, komunistams atidavė ir įtakingiausių komitetų vadovybes, tausojo partijos simbolius, net ir sovietinį himną grąžino. Bet po metų, Kremlių apsistatęs savo draugais kagebistais ir jame įsitvirtinęs, Dūmoje komunistus pradėjo kiršinti, ir jie tarp savęs ėmė vaidytis. Pažadais ir privilegijomis savo buvusius varžovus į prezidentus — Maskvos merą Jurij Lužkov ir buvusį premjerą Jevgenij Primakov įtikino uždaryti savas partijas ir jungtis į kuriamą naują „Jungtinės Rusijos" partiją, kurios pagrindinė ideologija buvo parama Putin politikai. O toji politika — Putin įtaigaujama „suvaldoma demokratija". Putin rėmėjai Dūmoje komunistus pašalino iš visų komitetų vadovybių, o taip nuskriausti ir įsiutę komunistai tokiam Putin ėjimui pasipriešinti nesutinkantį Dūmos pirmininką Gennadij Selezniov išmetė iš partijos. „Komunistai baigti, jie niekada nebeatgaus turėtos jėgos", — teigia Rusijos politikos studijų centro Maskvoje vadovas Valerij Fiodorov. „Nors Putin liberalas, bet diktatorius", — šaukia komunistų partijos vadovas Gennadij Ziuganov. „Susivokim geriau: Putin tik naudojasi proga besiginčijančius ir dėl to nusilpusius komunistus suskaldyti ir padaryti bereikšmiais, tai išbandyta Kremliaus intriga", — sako Ziuganov pavaduotojas Ivan Melnikov.

Taip turbūt ir yra, bet tik juokinga, kad buvę draugai komunistai dabar pjaunasi dėl valdžios ir pravardžiuojasi diktatoriais, kai jie visi tokie pat, ant tokio pat kurpalio siūti. Tačiau dėl Karaliaučiaus padėties ir jo ateities jie visi vėl pučia į tą pačią dūdą. Putin bėda — jų visų bėda. Jeigu jo sprendimas Rusijos naudai, visi bus su juo. Bet jeigu ne — gali trenkti perkūnas. Iki šiol, pagal Maskvos susitarimą su Lietuvos valdžia, Karaliaučiaus srityje gyvenantys Rusijos piliečiai į Lietuvą galėjo vykti be vizų. Lietuvai įstojus į Europos Sąjungą, per jos sieną į Europą keliaujantiems vizų nebereikės. Tuo būdu galės pasinaudoti ir Karaliaučiaus srities gyventojai, kurie dabar į Vakarų Europą be vizų patekti negali. Bet be vizos atvykę į Lietuvą, iš jos jau taip pat be vizos galės keliauti ir į Europą. Maskva tokią tvarką nori pasilaikyti, ES su ja griežtai nesutinka. Rusijos mafija, prostitucija, narkotikai užtvindys visą Vakarų Europą, teigia ES vadovai ir sako nenusileisią. Rusijos užsienio reikalų ministerija žada irgi laikytis kietai. Bevizis sienos pereidinėjimas dabar verslas, iš kurio gyvena gal trečdalis Karaliaučiaus srities gyventojų, tvirtina gubernatorius Vladimir Jegorov. Vizų įvedimas — mums spjūvis į veidą, šaukia Kremliaus politikai, žadėdami net tankais bevizę politiką ginti. Bėda tik, kad tankai surūdiję ir 80 nuoš. jų negalima užvesti — nėra baterijų, šaiposi padėtį „Moscow Times" aprašantis Pavel Felgenhauer. Putin jau mus pardavė Europai, — ir ekonomiškai, ir politiškai — pagal žurnalistą, tvirtinama Maskvoje. Jeigu jis bevizės politikos Karaliaučiui neapgins, turės būti nuverstas kaip išdavikas. Išdavikais skelbsime ir visus jo rėmėjus, naujai atsiradusius Vakarų draugus, nes jų veikla — ardymas Rusijos valstybės, šaukia rusai.

Tokie reiškiniai — Putin jau didelė bėda, nes, pagal Europos politikus, čia paskutinė kliūtis jo keliui į Vakarų pasaulį. Kaip Rusijos vadovas su ja susidoros? Kaip jo vienoks ar kitoks sprendimas paveiks Lietuvą? Iki šiol toji bevizė politika Lietuvai atrodė naudinga, bent nekenkė. Įdomu, kokia tuo atžvilgiu mūsų politika yra? Apie tai jau buvo kalbėta ir su Rusija, bet ar kas nors susitarta? Bet antra vertus, negi Lietuva tą politiką nustatys? Ją padiktuos Briuselis. Čia mes dar per minkšti. Bet ar ne toks pat ir Briuselis? Ar išdrįs ir jis pasakyti tiesą? Juk iš tikrųjų tai ne dėl vizų reikia tartis, bet dėl Rusijos išsidanginimo. Ne jos ši žemė, ir Maskvos koja čia — tik Europos ardymas. Ar Putin tai nežino? Ar ne laikas Briuseliui jam apie tai priminti? Ar jo keliui į Europą ne čia paskutinė bėda? Ne tik jo, bet ir Europos?

Pedagoginio lituanistikos instituto dabartiniai ir buvę lektoriai su absolventais diplomų įteikimo šventėje š.m. birželio 1 d. Čikagoje, Jaunimo centre. I eil. iš kairės: Antanas Rašymas, kun. Jonas Duoba, MIC, dir. Stasė Petersonienė, Bronius Juodelis, instituto rektorius ir dr. Jonas Račkauskas, Milda Šatienė, A. Bikulčienė, Ligija Tautkuvienė, Nijolė Jankutė-Užubalienė, Jonas Variakojis; absolventai (II eil. iš kairės): Dominykas Aukštuolis, Viktorija Trakytė, Šarūnas Varnauskas, Živilė Bielskutė, Tadas Raudžius, Vilija Pauliūtė, Darius Sutrinaitis.

Zigmo Degučio nuotrauka.

BŪKIME PILIEČIAI, O NE MINIA

Revoliucinių situacijų metu aktyviausiu istoriniu veikėju tampa visuomenė, t.y. patys valstybės (tautos) žmonės, dar kitaip sakant, liaudis. Kai jos balsas gerai girdimas, o norai tenkinami, sakoma, kad tokioje valstybėje vyrauja demokratinė valdymo forma. (Graikiškai liaudis vadinama „demos", o valdžia — „kratos").

Revoliucijų, pilietinių sąjūdžių dienomis liaudies (minios) priekyje atsistoję vadai yra pasiryžę vykdyti vos ne visus „apačių" reikalavimus, norus, tiesiog nuostabiai šoka pagal daugumos dūdelę. Bet štai, revoliucinė banga atslūgsta, gyvenimas atsistoja ant naujų bėgių, kuriais naujoji, daugumos išrinktoji, valdžia pradeda stumti permainų, reformų ir... svajonių vežimą (traukinį). Gana greitai pasimato, kad tasai vežimas pradeda riedėti ne visus, o dažniausiai tik pačią valdžią, tenkinančia kryptimi. Savoji valdžia ima biurokratėti, t.y. rūpintis tik savo bei tam tikrų sluoksnių interesais. Tai tipiškas reiškinys pasaulio revoliucijų istorijoje. Matyt, jį labai gerai perprato prancūzai, kadangi terminas „biurokratija" kilo iš prancūzų kalbos žodžio „bureaucratè".

Štai kodėl ir biurokratų, ir visokiausių formalistų, dogmatikų (o neretai ir atvirų kenkėjų) atsivarai yra sukuriama valstybės kontrolės institucija. Tačiau kaip liudija gyvenimo praktika, jos funkcijų, norint užtikrinti darnų valstybės ir tautos (bei tautybių) vežimo riedėjimą pažangos, gerovės kryptimi, neužtenka. Turi atsirasti ir už ją (neformaliai žiūrint) aukštesnė institucija — piliečių (pilietinė) kontrolė.

Šiandien Lietuvoje esančios politinės partijos (jų yra daug, bet jos negausios narių skaičiumi) nesugeba tokios pilietinės kontrolės atlikti. Atsirandančią tuštumą tarp valdžios ir liaudies turi atlikti būtent piliečių kontrolė: visuomeninės organizacijos, t.y. draugijos, bendrijos, bendruomenės, klubai ir pan. Kuo jų bus daugiau ir kuo aktyvesnių, tuo valstybei bus geriau. (Tiksliau pasakius, patiems žmonėms)... Vilniuje, Lazdynų seniūnijoje, 1988 metų spalio 11 dieną susikūrė Lazdynų Sąjūdžio klubas, veikiantis pagal Lietuvos Sąjūdžio nuostatus. Nepraėjo dar nė penkerių metų, šio klubo įtaką pajuto ne tiktai Lazdynų, bet ir gretimų seniūnijų gyventojai. Pajuto ir Vyriausybė, kai klubas prie Vidaus reikalų ministerijos ir Savivaldybės organizavo garsiąją akciją, nukreiptą prieš liberalius normatyvinius aktus, leidžiančius naudoti galingas pirotechnines priemones pramogoms. Pajuto ir Prezidentūra, kai klubo atstovai buvo atvykę ginti teisėsaugos nuskriaustų žmonių interesų, aiškintis, kodėl metų metais nesprendžiami jų žemės, nuosavybės klausimai, kodėl dingsta dokumentai ir pan... Šiemet buvo kreiptasi į Seimą, aiškinantis, kodėl norima neadekvačiai (ne paritetiškai) tenkinti lenkų norus dėl jų pavardžių Lietuvos valstybiniuose dokumentuose rašymo lenkų rašmenimis.

Nepamirštami ir vietinės bendruomenės reikalai, glaudžiai bendradarbiaujama su seniūnu, policijos nuovada, pensininkų draugija, Žalgirio mūšio paramos fondu, mokyklomis (ypač domimasi skautų, literatų veikla, jiems rengiami konkursai pilietine-visuomenine tematika). Rengiamos teminės vakaronės, pažymimi jubiliejai (neseniai atšvęsti klubo aktyvistų R. Simonaičio, A. Guščiaus, R. Skaisčio šešiasdešimtmečiai). Nepailstantys klubo idėjų „generatoriai" — medikas G. Kaluina, inžinieriai A. Zolubas, A. Ciunis, pedagogai B. Kondratas, J. Šironas, fotomenininkas L. Verbliugevičius.

Nukelta į 5 psl.

Stasė E. Semėnienė

Ar Kinija ne komunistinė?

Kinija, trečioji žemės plotu ir gyventojų skaičiumi pasaulyje šalis, tartum snaudžiantis tigras (viena primerkta akimi), yra labai mįslinga ir didžiai baiminga kitų kraštų atžvilgiu. Vien tik to tigro sumaurojimas kelia šiurpulį pirmaujančiai savo didumu pasaulyje Rusijai (Kanada yra antroje, JAV – ketvirtoje vietoje), kariavusiai su Kinija dar caro valdymo laikais. Nėra meilės nei tarp Japonijos ir Kinijos. Kiniečiai gerai prisimena japonų karinius užpuolimus. Dabartiniu metu kiniečiai neslepia neapykantos japonams ir pravardžiuoja juos „mažais, trumpakojais japonais", niekindami net jų išvaizdą, nes save laiko aukštesnio ūgio.

Įsitvirtinusi savo komunizmo kiaute, nuo Stalino bloko atskilusi dar komunizmo žydėjimo laikais, ir dabar Kinija laikosi proletariškos valdžios, pačiam bolševikų lopšiui – sovietų Rusijai – subyrėjus į dulkes.

Šiomis dienomis besilankant Kinijoje ir matant jos kasdienybę, susidarė gana paradoksalus jos vaizdas. Keliaujant per pustuzinį Kinijos didmiesčių bei kaimus, gidai visur amerikiečiams turistams pabrėždavo, jog Kinija nėra komunistinė, bet socialistinė, – laisva, demokratiška valstybė. Ypač viena vyrėlesnė gidė Mirl, tobulai kalbanti angliškai (kas yra retenybė Kinijoje), lankiusis daugelyje JAV didmiesčių, net ir Kanadoje, ilgai mums „plovė smegenis", jog Kinija – socialistinė valstybė, einanti link demokratijos laisvės keliu. Taipgi susitikus ir pasikalbėjus su didelės bendrovės vadybininku bei viešbučio generaliniu vedėju (tai vis jauni asmenys), teko klausytis, kaip jie įmantriai porino apie žodžio ir visokeriopą laisvę Kinijoje. Hong Kong (kurį nuo 1997 m. liepos 1 d. Kinija perėmė savo globon iš Didžiosios Britanijos) dvi menininkės iš Kinijos tvirtino, kad dabar Kinijoje daug laisviau ir geriau gyventi, negu prieš dvidešimt metų.

O kaip atrodė tikrovėje? Laisvam pasauliui dar neišdilo iš atminties baugus komunizmo vaizdas: beginklis žmogus, stovįs Tianamen aikštėje (kuri yra milžiniška – didžiausia pasaulyje) prieš... tanką. Taip tvarkė „socialistinis" kraštas tuos, kurie žodžiu stengėsi praverti bent mažą plyšelį lange į laisvės – Vakarų pasaulį. Šiuo metu turistams (kurie užplūdo Kiniją tarytum skėriai – masėmis) penkių žvaigždučių puošniuose viešbučiuose devyni televizijos kanalai rodo programą tik anglų kalba, o apačioje slenka parašai kiniečių kalba. Pasiteiravus, kodėl, buvo paaiškinta, jog tie devyni kanalai skiriami tik... turistams, o kiniečiams yra net trisdešimt kanalų vien kiniečiškai. Tačiau besiklausant žinių anglų kalba, staiga... brrr, įvykdavo trukdymai. Taigi ir čia jie turi savo taktiką: klausykitės to, ką mes norime jums duoti, o kas mums nepatinka, kad jūs išgirstumėte ir žinotumėte, braukiam lauk! Štai tau ir laisvė – tikra komunizmo veidmainystė! Kiniečiai kasdieninėje kalboje vartoja ir panašų posakį: „Išradingumas įvairuojančioje taktikoje priklauso nuo įgimto proto". Tai jie skelbia – tai ir vykdo.

Šių metų gegužės 15 d. Beijing visi Kinijos vyresnieji vadai dalyvavo susirinkime, kuriame buvo minima 80 m. sukaktis nuo Communist Youth League of China (CYLC) įkūrimo. Prezidentas Jiang Zemin savo kalboje susirinkusiai 5,000 piliečių miniai ir kreipdamasis į milijonus šalies jaunų žmonių, kvietė juos pasiryžti įvykdyti savo užduotį ir paversti Kiniją turtinga ir galinga valstybe dar iki šio šimtmečio vidurio.

Jiang apibūdino Communist Youth League of China kaip tvirtą tiltą, jungiantį komunistų partiją su jaunais žmonėmis. Jis taipgi pabrėžė, jog sąjunga stipriai prisidėjo prie krašto revoliucinių reikalų bei komunizmo idėjų platinimo per paskutiniuosius aštuonis dešimtmečius. Anot jo, Kinijos jaunimas gali „užpildyti didžiulius komunizmo batus".

Communist Youth League of China buvo apibrėžta kaip mokykla, mokanti jaunimą komunizmo ir kaip rezervo jėga pačiai Communist Party of China (CPC) (labai girdėtos frazės).

Ar visa tai nekvepia komunizmu? Koks gi tikslas dabar yra dangstytis „socialistinės valstybės" šydu? Pagal amerikiečių labai vaizdingą apibūdinimą, „jeigu atrodo kaip antis, krypuoja kaip antis, kvaksi kaip antis – tai ir yra antis", atrodytų, jog Kinija, kaip ji besistengtų nusikratyti prieš laisvą pasaulį raudonos skraistės (kuri šiuo metu visiškai nepopuliari ir net ne „madoje"), vis vien neįstengs paslėpti jos labai stipraus rausvo atspalvio.

Ar Kinijai pasiseks greitu laiku pajusti tikrą, nemeluotą demokratiją bei laisvę tikrąja to žodžio prasme, ne propaganda, parodys tiktai ateitis. Juo greičiau, tuo geriau ne tik jos kaimynams, bet ir visam laisvę kvėpuojančiam pasauliui!

ĮSPŪDŽIAI IŠ PIRMO APSILANKYMO SOVIETINĖJE LIETUVOJE

Nr.23

JONAS INDRIŪNAS

Išskiriant tik tuos du jo draugus, daugiau svetimų nebuvo, tad visi vaišinomės ir dalinomės visokiais įspūdžiais. Atrodė, neilgai taip linksminomės, bet birželio dienos apgaulingos, atrodė, lauke dar buvo pakankamai šviesu, o laikrodis rodė jau toli po dešimtos.

Paminėjau apie kelionę atgal, bet gavau garantiją, kad per valandą tikrai būsiu prie viešbučio. Ne per daug tikėjau, bet tą kartą nusileidau. Tik dar po kurio laiko, kai pamatė, kad aš tikrai nebejuokauju, nebebandė daugiau mane laikyti. Nuoširdžiai su visais atsisveikinęs, palikau tėviškę, nežinodamas, ar kada nors dar bus proga vėl ją aplankyti.

Kad vairuotojui grįžtant atgal nereikėtų vienam nuobodžiauti, ir vėl brolienė Elenutė važiavo kartu. Kelias buvo tuščias, tad vairuotojas negaišo, nešėsi, kad kartais atrodė net persistengė. Uždaroje mašinoje ir šilta pasidarė. Nieko blogo nepagalvojęs, sumaniau praverti langą, kad kiek nors prasivėdintų. Šaltas nakties oras jau gaivino, tik nepagalvojau, kad ankstyvo pavasario oras gali pakenkti sveikatai, kas vėliau ir atsitiko.

Kelias atgal, atrodė, nebuvo toks ilgas, kaip nuvažiuojant, nors, kai pasiekėme Vilniaus miesto ribas, jau rodė toli po dvylikos nakties. Laimingai pravažiavome pro sarginę, įvažiuojant į Vilnių, kur milicija tikrino kiekvieną įtariamą mašiną. Dabar vairuotojas padrąsino, kad galiu jaustis laisviau, nes jau įvažiavome į Vilniaus miestą. Taip po ilgos nervų įtampos laisviau atsikvėpiau.

Dar keliolika minučių ir atsiradome prie viešbučio. Kaip nujaučiau, ir šį kartą į viešbutį įeiti neaiškumų nebuvo. Naktinis budėtojas atidarė duris ir aš atsiradau viduje. Tik kai paprašiau jo malonės leisti mane atvežusiems kiek pailsėti mano kambaryje, jis nuolankiai atsiprašė, pasakydamas, kad jau vėlus laikas ir jis to padaryti nebegali. Gaila buvo, bet nieko negalėjau padaryti. Taip prie lauko durų ir išsiskyrėme. Jiems dar buvo ilgas kelias atgal, o aš, dar akimis palydėjęs juos nueinančius, nužingsniavau į savo kambarį. Mano bičiulis Stenlis jau miegojo, o aš dar ilgai tamsoje prasėdėjau ant lovos krašto, bevirškindamas tik ką išgyventus dienos įspūdžius, kurie man daug baimės ir nervų kainavo.

Rytojaus diena jau buvo paskutinė svečiavimosi Lietuvoje. Jau iš anksčiau buvome informuoti, važiuosime į Kauną. Jį pamatyti tikrai norėjau, nes Kaune labai mažai teko būti, tad tai dienai jokių kitų planų nedariau.

Atsikėlęs net nusigandau; bandžiau su Stenliu kalbėti, o iš mano balso tik cypimas ir švokštimas teišėjo. Vos vargais negalais papasakojau apie vakar dienos įspūdžius. Jis užjautė mane ir spėjo, kad persišaldžiau gerklę. Pasiknaisęs po savo kelionės krepšį, surado kažkokių tablečių, padrąsino, kai išgersiu jas su karšta kava, balsas pasitaisys. Ir taip pradėjome ruoštis į Kauną.

Pusryčiaujant irgi nebuvo malonu. Bendrakeleivės moterys, išgirdusios tokį mano balsą, juokavo, girdi: „Per daug nusilinksminai svečiuose vakar dieną!" O kitos net užjautė, stūlydamos kažkokių nuo gerklės vaistų išgerti. Bandžiau juokauti su jomis, bet kur buvau vakar, niekam nepasakiau.

Papusryčiavę išvažiavome į Kauną. Buvo gražus saulėtas rytas, kelionė būtų buvusi įdomi, jei ne ta gerklė. Artėjant prie Kauno, sustojome prie „Kauno marių". Vaizdas įspūdingas, tiesiog nuostabu, ką žmogaus ranka gali padaryti. Dar prieš kiek laiko tuo slėniu Nemuno vaga vingiavo, buvo sodybos, žmonės gyveno, o dabar vandens platybės. Nijolė — mūsų vadovė, net ir kaimų vardus minėjo, kurių trobesiai dar ir dabar tebestovi vandens apsemti. Žmogus užtvenkė upę ir pakeitė žemės aplinką.

Kurį laiką pasigrožėję aplinka, pajudėjome tolyn į Kauną. Mažai jame teko būti, tad mažai ir orientavausi. Atvežė prie gana gražaus „Baltijos" viešbučio, net neprisiminiau, kurioje gatvėje jis stovėjo. Čia jau mūsų laukė visas būrys kauniečių. Matyt, kai kurie turėjo giminių Kaune, o kiti gal ir dėl smalsumo atėjo pasižiūrėti, kaip tautiečiai iš Amerikos atrodo. Aš giminių Kaune neturėjau, tad nieko ir sutikti nesitikėjau. Buvau manęs su visais po Kauną paekskursuoti, įdomesnes vietas pamatyti, ir beveik viskas.

Kiek pabendravę su vietiniais prie „Baltijos" viešbučio, išvažiavom Kauno įžymesnių vietų apžiūrėti. Pasirodė, kad ir Kaune ne vienas iš mūsų grupės nubyrėjo, nes autobuse daugiau laisvų vietų atsirado. Dingo ir mano bičiulis Stenlis.

Bus daugiau

BAŽNYČIA LIETUVOJE IR PASAULYJE

ŠILTI ŽODŽIAI BROLIUI

Prel. dr. Juozas Prunskis, nesuskaitomų aukų dosnusis dalintojas, paramos fondų ir fondelių įkūrėjas, šiomis dienomis švenčia kunigystės 70 metų sukaktį (gyvena Holy Family Villa globos namuose). Maždaug prieš 25 metus jo sesuo Anelė Prunskytė (mirė 1985 m.) parašė šį straipsnelį, kuris labai tinka sukakties proga. Sveikindami Gerbiamą Sukaktuvininką, straipsnelį perspausdiname. Redakcija.

Ne pasakose ir ne legendose, o mano gyvuose nuo pat vaikystės prisiminimuose Tu, brangus kunige Juozai, esi mūsų šviesus žiburėlis. Labai nedidelis Tavo ir mano amžiaus skirtumas, ir džiaugiuosi, kad augome kartu. Atsimenu, Tu dešimties metų jau išvykai į Uteną ir ten dėdžių Juozo ir Prano Gineičių globoje įstojai į gimnaziją. Aš ir mano jaunesnieji broliai laukdavome Tavęs sugrįžtant atostogų. Ir eilę metų tada Tu buvai nuoširdus mūsų žaidimų draugas. Kai paaugome, atsimenu, Tu jau buvai ateitininkas. Ateitininkas esi ir visą amžių.

Gimnaziją baigei labai jaunas. Atsimenu, mūsų ūkis buvo karo audros suvargintas, o vėliau gaisras iki pamatų sunaikino mūsų gyvenamą namą. Tu tada apsisprendei porą metų mokytojauti arti esančioje pradžios mokykloje. Iš pirmųjų algų Tu stengeisi nors kiek padėti Tėveliui ūkyje. Tada lankiau vidurinę mokyklą Antalieptėje. Tu tenai įkūrei skautus. Atsimenu, vieną rytą nešiau gegučių skilties vėliavėlę (kurią, rodos, tą patį rytą baigiau siuvinėti). Ėjome į Antalieptę, o tada, tą patį rytą — į skautų iškylą. Bėdojau: „Kažin ar nepavėluosime?" Tu (gal kodėl anksčiau neišsiuvinėjau vėliavėlės) mane raminai: „Klysti yra žmogiška!" Mūsų mažąją sesutę jau jos kūdikystės dienelėse išmokei gražiai deklamuoti eilutes, kurios ir man įstrigo atmintin ir, rodos, galėčiau jas pakartoti.

Atsimenu, kaip Mamytė skirstė Tau drabužėlius, o aš siuvinėjau į juos Tavo monogramas (kad nesusimaišytų) ir Tu išvykai į Kauno kunigų seminariją. Mes džiaugėmės ir laukdavome, kada Tu sugrįši atostogų. O sugrįždavai su lauktuvėlėmis mums ir net ūkyje padedantiems darbininkams. Atsimenu, Tu ir tada pasilikai mūsų visų draugas. Kartais po darbų, vakare, Tu padėdavai pasitarimuose apspręsti Tėveliui ūkio reikalus. Atsimenu, kaip Tu Antalieptės prieglaudos vaikučius (globojamus seselių Širdiečių) atsivesdavai į ūkį. Mamytė skindavo iš daržo agurkus ir pildavo į lėkštutes medų — juos vaišindavo.

1932 metai. Primicija. Kokia graži, įspūdinga ir jaudinanti diena. Tėviškės sode sustatyti aptiesti stalai. Bažnyčia papuošta gėlėmis. Virš bažnyčios durų fasado — „Tu Kunigas per amžius". Įėjai rankas sudėjęs maldai draugų būryje. Pamokslas: „Jei Tu draugausi su vaikais, žmonės sakys, kad vaikiškas esi. Jei laikysies nuošaliai, vengsi žmonių, sakys — esi išdidus! Man buvo gaila, kad tu — kunigas gali būti žmonių nesuprastas; kad išeini išeini iš namų. Bet džiaugėmės, kad tu esi kunigas. Linkėjome širdyse — „Būki geras kunigas visada, amžinai!"

Tu — kunigas Kupiškyje. Dirbai mokyklose ir parapijoje. Žinau, viena Tavo mokinių įstojo į Antalieptėje gražiai veikiančią Švenčiausios Jėzaus Širdies seserų kongregaciją ir ji yra šiandieną vienuolė. Tu, parapijiečių, mokinių gražiai išsiuvinėtais rankdarbėliais apibertas, išvykai į Kauną. Čia buvai seselių vienuolių kapelionas ir šalia to — Panevėžio vyskupo pageidavimu, įsitraukei į katalikiškąją spaudą. Tu visada buvai mūsų nuoširdus draugas, padėdamas mums mūsų mokslo dienose. Ir džiaugiausi, kad Tau buvo malonu savo gerų draugų, bendradarbių būrelyje vadovauti dienraščiui „XX Amžiui" ir vėliau — Katalikų Spaudos Biurui.

1940 metai. Netikėtai ir nelauktai rusai okupavo mūsų tėvynę Lietuvą. Pakirto jie tuojau visus gražiuosius darbus ir Tu su keliais savo bendradarbiais — kun. prof. St. Yla ir a.a. kun. K. Barausku turėjai išvykti iš tėvynės. Po to sekė didelės deportacijos — tūkstančius mūsų tauriųjų Lietuvos sūnų ir dukterų gyvuliniuose vagonuose išvežė į Sibirą vargui ir mirčiai. Sibire vargo ir Tavo, ir mūsų Mama, ir tenai mirė bado išvargintas Tėvelis.

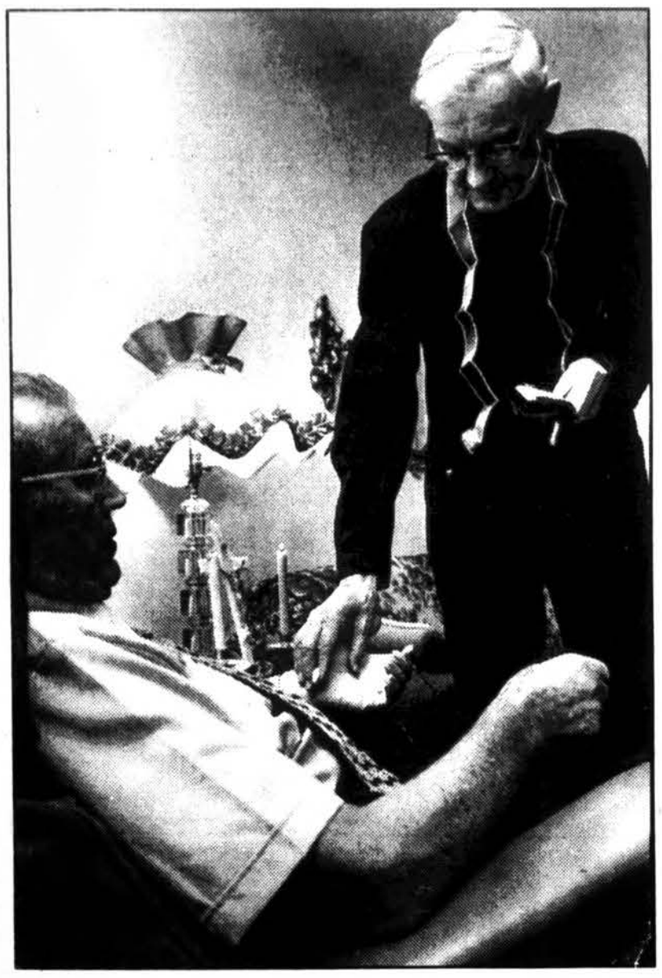

Juozas Prunskis — Dievo tarnas, kunigas. St. Symphorosa parapijoje, Čikagoje, teikia ligoniams palaiminimą.

Svetimoje šaly Tave sekė irgi kieto vargo dienos ligi a.a. prel. M. Krušas Tave pakvietė į Čikagą. Čikagoje radai gražiai įsikūrusius tėvus Marijonus. Jie leido dienraštį „Draugas", kuris maloniai lankė lietuvius visame laisvajame pasaulyje. Tada, kiek laikas leido, padėjai pastoraciniame Šv. Jurgio parapijos darbe ir visa siela įsijungei į katalikiškos spaudos darbą. Didesnės talkos sulaukęs „Draugas" didėjo ir tobulėjo. Kiekvieną šeštadienį pradėjo skaitytojus džiuginti ir „Draugo" kultūrinis priedas. Savo premijomis Tu keli katalikiškos kultūros mūsų spaudoje našumą.

Mes džiaugiamės Tavo, kunige Juozai, nueitu keliu ir linkime ilgai, ilgai dar berti šviesos, stiprybės ir vilties spindulėlius spaudos lapuose.

SEMINARAS STOVYKLŲ VADOVAMS

Gegužės 10-12 d. Pažaislyje vykusiame vasaros stovyklų vadovų seminare tema „Jūs esate žemės druska... Jūs esate pasaulio šviesa" dalyvavo apie 60 asmenų iš įvairių Kauno arkivyskupijos parapijų. Seminarą vedė Kauno arkivyskupijos Jaunimo centro referentai.

Pirmoji seminaro dalis buvo skirta atskleisti temai „Jūs esate žemės druska..... Jūs esate pasaulio šviesa". Seminaro dalyviai diskutavo temomis: „Ko mes tikimės iš šio seminaro", „Aš ir kitas", „Aš", „Būti pasaulio šviesa", „Mano geriausias patarimas". Antroje dalyje aptarti organizaciniai klausimai, atkreipiant dėmesį į stovyklos tikslus, bendrą vadovo ir komandos darbą. Stovyklų vadovai pasidalijo patirtimi iš praėjusių metų stovyklų, išsakė savo lūkesčius ir problemas, kartu su vienuolyno bendruomene ir tikinčiaisiais šventė Eucharistiją ir dalyvavo ekskursijoje po vienuolyną. Kiekvienas vakaras buvo užbaigiamas maldomis.

DARBINGAS SINODAS

2002 m. birželio 8 dieną, Vilniuje, įvyko tradicinės Lietuvos religinės bendrijos — Lietuvos Evangelikų Reformatų Bažnyčios Sinodas. Sinode dalyvavo dvasininkai, Bažnyčios kuratoriai ir 26 delegatai iš 11 (iš 14) parapijų.

Sinodas buvo sušauktas pagal Bažnyčios kanonų teisę. Prieš tai buvusio Sinodo kanonu įpareigota, ji organizavo Sinodo kolegiją, taip išlaikant istorinį tęstinumą.

Lietuvos Evangelikų Reformatų Bažnyčios aukščiausia valdymo institucija yra Sinodas. Jį sudaro kunigai, Bažnyčios kuratoriai ir delegatai iš parapijų. Bažnyčios Sinodas ir jo Kolegija yra nepriklausoma ir savarankiška institucija, kuri vadovaujasi tik Šventu Raštu, Antrąja lietuviškąja konfesija, Heidelbergo katekizmu, Didžiąja Agenda ir Sinodų Kanonais bei Memorialais. Lietuvos Evangelikų Reformatų bažnyčia nepavaldi jokioms tarptautinėms bažnyčioms ir tarpbažnytinėms institucijoms ir nėra delegavusi joms jokių teisių.

Sinodo darbiniai posėdžiai pradėti iškilmingu pirmojo Kanono — Liudvikos Karolinos Radvilaitės laiško skaitymu. Buvo išklausyti svečių iš Lietuvos ir užsienio sveikinimai. Sinodo darbe dalyvavo ir kalbas pasakė Lietuvos evangelikų liuteronų Bažnyčios konsistorijos atstovai.

Sinode buvo aptarta nelengva šios senos tradicinės Lietuvos Bažnyčios padėtis, sunkumai, susigrąžinant turėtą nuosavybę, problemos, užtikrinant mažų parapijų aptarnavimą ir jaunų dvasininkų integravimą į Bažnyčios struktūrą.

Per praėjusius metus Bažnyčia plėtė savo veiklą. Buvo įkurtos ir įregistruotos dvi naujos bendruomenės, parengta Choralų knyga, paruoštos mokymos programos, parengtos sutartys dėl Sinodo rūmų restauravimo, toliau buvo restauruojami Papilio, Salamiesčio ir N. Radviliškio bažnyčių pastatai. Sinodas dėkoja JAV radijo stočiai „Trans World Radio", sudariusiai galimybes transliuoti per radiją kunigo A. Kvedaravičiaus pamokslus.

Sinodui prisistatė trys jauni teologijos studentai, pareiškę norą jau dabar, jiems leistinose dvasinio darbo srityse, pradėti dirbti tiek su jaunimu, tiek ir su suaugusiais.

Sinodas priėmė nutarimus, padėsiančius plėsti Bažnyčios misijos darbą.

Sinodas pareiškė protestą Pasaulinio reformuotų bažnyčių sąjungos vadovybei dėl pastaruoju metu kai kurių sąjungos narių vykdomos skaldytojiškos veiklos Lietuvos evangelikų reformatų Bažnyčioje. Yra atvejų, kuomet pažadėjusi kai kuriems jauniems dvasininkams tiesioginę finansinę paramą, pastarieji puola kurti savas bažnyčias, ignoruodami valstybės įstatymus, tradicinę mūsų Bažnyčios tvarką, arba ją iškraipytai imituodami, bei reikšdami pretenzijas kalbėti visos Bažnyčios vardu ir organizuodami savus „sinodus". Tai ypač žalinga, nes klaidinami tikintieji, kurstoma nesantaika bendruomenėse ir tarp dvasininkų.

Sinodas su apgailestavimu pažymėjo, kad Restitucijos aktas iš esmės nėra įgyvendinamas. Bažnyčiai priklausantys pastatai, kurie buvo grąžinti 1993 metais, per teismus, remiantis įstatymais, vėl atiminėjami. Eilėje parapijų negrąžinti netgi maldos namai. Dėl tokios politikos kenčia ne tik reformatų bažnyčia, bet kitos ypač mažos bendrijos, kaip liuteronai ir judėjai. Tokia padėtis neleidžia Bažnyčiai tinkamai vykdyti LR Konstitucijos garantuotos savo misijos. Pažymėtina, kad tai atsitinka dėl to, kad galiojantys respublikos įstatymai neatsižvelgia į mažų bendrijų specifines problemas ir ne visada sutampa su galiojančiais Bažnyčios Kanonais. Sinodas įpareigojo savo Kolegiją, Katalikų Bažnyčios konkordato pavyzdžiu, inicijuoti Lietuvos evangelikų reformatų Bažnyčios sutarties su valstybe sudarymą ir patvirtino parengtą tos sutarties teksto projektą.

Sinodas baigė savo darbą iškilmingomis pamaldomis Vilniaus evangelikų reformatų parapijos bažnyčioje.

Robertas Jakubėnas
Sinodo direktorius
Kun. Algimantas Kvedaravičius
Sinodo cenzorius

Lietuvos svečias — Kinijos prezidentas Jiang Zemin

Atkelta iš 1 psl.

Seimo pirmininkas Artūras Paulauskas po pirmadienį Seime įvykusio susitikimo su Kinijos prezidentu, pareiškė, jog vyriausybė turėtų išsiaiškinti, kas nurodė policininkams suvaržyti taikių piketuotojų teises protestuoti Kinijos prezidento vizito Vilniuje metu. „Žmogaus teisės yra tokia didžiulė vertybė, kad nėra aplinkybių, dėl kurių mes galėtume jas paminti. Mes, lietuviai, gerai žinome, ką reiškia iškovoti tas teises ir kiek esame tam sudėję aukų", sakė A. Paulauskas. „Mes turime vieną kartą suvokti, kad kas beviešėtų — Kinijos ar Amerikos prezidentas, žmogaus teisės šioje valstybėje yra svarbiau", pažymėjo jis.

Policija sekmadienio vakarą Vilniuje prie Prezidentūros, kai buvo laukiama į ją atvykstant Kinijos prezidento, buvo maždaug valandai sulaikiusi žinomą rašytoją, Tibeto laisvės aktyvistę Jurgą Ivanauskaitę. Jos teigimu, Vilniaus oro uoste sekmadienį buvo sulaikyta ir nuvežta į policijos nuovadas 10 piketuotojų, likę — policijos susodinti ant žemės, kad jų nesimatytų, Kinijos prezidento limuzinui ir jo palydai išvažiuojant iš oro uosto.

Protestuodami prieš policijos veiksmus ir solidarizuodamiesi su Tibeto rėmėjais, du Seimo nariai — socialdemokratas Kęstutis Kriščiūnas ir liberalas demokratas Egidijus Skarbalius — pirmadienį Seime pasitiko Kinijos prezidentą laikydami Tibeto vėliavėles. Šie veiksmai sukėlė Kinijos prezidento apsaugos sąmyšį ir pakoregavo apsilankymo Seime programą. Svečias, nesustodamas ant raudono kilimo paspausti rankos Seimo vadovui A. Paulauskui, iš karto užlipo laiptais į II aukšte esančią salę, kur įvyko susitikimas. „Kas čia per žmonės? Greičiau patraukite juos", rusiškai piktinosi kinų apsaugos karininkas, dar labiau sutrikęs, kai jam buvo paaiškinta, jog čia stovi Seimo nariai ir apsauga jų negali patraukti.

Kinijos prezidentui įeinant į Seimą, apsauga bandė nugaromis užstoti Seimo narius su Tibeto vėliavėlėmis.

Oficialusis Vilnius pripažįsta Tibetą esant sudėtine Kinijos Liaudies Respublikos dalimi, tačiau Tibeto laisvės šalininkai laiko jį komunistinės Kinijos okupuota valstybe.

„Lietuva vakar patyrė tam tikrą išmėginimą ir jo neatlaikė kaip demokratinė valstybė. Aš manau, kad Lietuvos, kaip valstybės ir valdžios, orumas yra gerokai nukentėjęs dėl to, kaip liepta elgtis milicijai", sakė opozicinės Tėvynės sąjungos (Lietuvos konservatorių) vadovas Vytautas Landsbergis.

Vidaus reikalų ministras Juozas Bernatonis nurodė atlikti tarnybinį patikrinimą dėl policijos pareigūnų veiksmų sekmadienį, kai į Vilnių atvykus Kinijos vadovui, buvo sulaikyta keliolika taikių piketuotojų už Tibeto laisvę.

Ministro teigimu, jo turimais pirminiais duomenimis, policijos pareigūnai, sulaikydami protestuotojus, elgėsi teisėtai, nes piketuotojai nevykdė teisėtų policijos reikalavimų.

Tariama iprito bomba — jaunuolių pokštas

Atkelta iš 1 psl.

Smiltynės paplūdimyje birželio pradžioje praeivio rastas aprūdijęs cilindras su užrašu „Yperit" ant kojų sukėlė policininkus, kariškius ir civilinės saugos specialistus. Manyta, jog kapsulė yra Antrojo pasaulinio karo laikų cheminis ginklas su mirtinai pavojinga nuodinga medžiaga ipritu. Vėliau, peršvietus kapsulę rentgeno aparatu, paaiškėjo, kad ji tuščia. Šiuo metu kapsulė saugoma Karinių jūrų pajėgų ginklų arsenale Kairių poligone, ją Lietuvos kariškiai ketino naudoti kaip mokomąją priemonę pratybose.

„Ekstros" teigimu, „bombą" pagamino trys draugai — Klaipėdos moksleiviai ir studentai. Jie sakė sumanę nufilmuoti TV jumoro laidai siužetą, pasakojantį apie jaunuolius, kurie po maudynių jūroje susėda ant krante gulinčio vamzdžio pasišildyti, po kurio laiko pradeda kasytis ir netrukus purtosi priešmirtinėje agonijoje. Jaunuoliai teigė ant pajūryje rasto vamzdžio nupiešę kaukolę, užrašę žodį „Yperite", ir nufilmavę savo sumanymą, palikę vamzdį kur radę.

„Net į galvą neatėjo, kad kas nors tą nelemtą vamzdį gali palaikyti tikru sprogmeniu. Tuo labiau — specialistai. Juk dažai pirštu nuvalomi", „Ekstra" cituoja vieną iš jaunuolių.

Klaipėdos apygardos vyriausiasis prokuroras Ignas Laucius žurnalui sakė, kad, jei „bomba" būtų buvusi padaryta, norint pagąsdinti, pokšto autoriams būtų galima pritaikyti ne vieną Baudžiamojo kodekso straipsnį, numatantį baudžiamąją atsakomybę už tokius veiksmus. (BNS)

„New York Times — apie Baltijos valstybių ekonomiką

Atkelta iš 1 psl.

Nepriklausomų Valstybių Sandraugos ir Baltijos jūros regiono", teigiama leidinyje.

Pasak jo autorių, Baltijos valstybių gyventojai yra gerai pasiruošę imtis tarpininko tarp Rytų ir Vakarų vaidmens. „Dauguma jų kalba rusiškai ir supranta rusų galvoseną, tačiau kita vertus, jie jaučiasi priklausą Europai ir, kalbant iš esmės, jų galvosena daug panašesnė į skandinavų", rašoma NYT priede. Jame taip pat pabrėžiamas geras lietuvių, latvių ir estų išsilavinimas, daugiakalbiškumas bei progresyvumas.

Lietuvai skirtoje didžiausioje NYT priedo dalyje tvirtinama, jog valstybę šiuo metu sieja stiprūs ryšiai su JAV — trečiu pagal dydį investuotoju į Lietuvos įmones minimas sėkmingai Lietuvoje veikiantis JAV įmonės „Philip Morris" padalinys, JAV įsikūrusios kompanijos „Nexcom" ir fiksuoto telefono ryšio operatoriaus „Lietuvos telekomo" bendrai įkurta telekomunikacijų bendrovė „Voicecom", kuri, teikdama interneto protokolu (IP) grindžiamas balso telefonijos paslaugas, siūlo pigesnius skambučius į užsienio valstybes.

Romoje mirė prelatas Ladas Tulaba

Atkelta iš 1 psl.

Baigė Vilkaviškio kunigų seminariją, studijavo teologiją Vytauto Didžiojo universitete, studijas tęsė Romoje. 1942 m. buvo paskirtas perorganizuojamos Vilniaus kunigų seminarijos rektoriumi, 1944 m. — Eichštato (Vokietija) kunigų seminarijos lietuvių klierikų rektoriumi ir auklėtoju. Tačiau netrukus L. Tulabai buvo pavesta rūpintis popiežiškosios Šv. Kazimiero lietuvių kolegijos Romoje steigimu. Nuo 1945 m. gruodžio 4 d. jis buvo šios kolegijos rektorius. Kartu turėjo ir kitokių pareigų, tyrinėjo kentėjimų problemą, yra paskelbęs darbų, dalyvavo Lietuvių katalikų mokslo akademijos veikloje, rūpinosi Lietuvos vyskupų -kankinių beatifikacijos byla.

Prelatas L. Tulaba bus laidojamas Romoje. Laidotuvių pamaldos — birželio 19-osios rytą Romos Šv.Petro bazilikoje.

Lietuvoje gimė dar viena krikščioniška partija

Atkelta iš 1 psl.

Pasak P. Jakučionio, naujosios partijos vadovai teigė, jog partija vienija apie 600 narių, kurių atstovai dalyvavo steigiamajame suvažiavime.

Pagal dabar veikiantį Politinių partijų ir politinių organizacijų įstatymą, partijai įsteigti reikia ne mažiau kaip 400 steigėjų.

„Aš manau, kad šitos partijos jiems nepavyks užregistruoti, kadangi tai yra toks pat pavadinimas kaip ir Lietuvos krikščionių demokratų partijos", sakė LKD valdybos pirmininkas Seimo narys Petras Gražulis.

LKDP, susijungusi su KDS, pasivadino „Lietuvos krikščionimis demokratais" (LKD), o senąjį partijos pavadinimą užpatentavo kaip prekinį ženklą, kurį draudžiama kitiems naudoti be sutikimo.

• SKELBIMAI •

PASLAUGOS

TAISOME
SKALBIMO MAŠINAS, ŠALDYTUVUS, ŠILDYMO SISTEMAS, VIRYKLAS, ORO VĖSINTUVUS.
H. DECKYS
TEL. 773-585-6624.

ELEKTROS ĮVEDIMAI-PATAISYMAI.
Turiu Čikagos miesto leidimą.
Dirbu užmiestyje. Dirbu greitai, garantuotai ir sąžiningai.
773-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

AUTOMOBILIO, NAMŲ, SVEIKATOS IR GYVYBĖS DRAUDIMAS.
Agentas Frank Zapolis ir Off. Mgr. Aukse S. Kane kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. 708-424-8654
773-581-8654

SIŪLO DARBĄ

Reikalingi darbuotojai parduotuvių valymui TN ir IN valstijose. Pageidautina vyrai. Atlyginimas nuo $1,500 iki $1,800.
Tel. 615-554-3161.

Window Washers Needed!
40,000 per year. We need 100 crews. No exp. necessary. Will train. Must have valid driver's license and transportation. Must be fluent in English. L.A. McMahon Window Washing. Chicago and Milwaukee area.
Tel. 800-820-6155.

PARDUODA

Kaune parduodamas naujai statytas „condominium".
Skambinti
tel. 011-370+37+314898,
Jurgis.

LAIŠKAI IR NUOMONĖS

PASKUBĖJO PADĖTI DRAUGAMS

Mano tėvai dar prieš I pas. karą gyveno Omske (Sibire) ir tarp lietuvių draugų turėjo vieną žemaičiuojantį asmenį — Praną Šuipį. Jis buvo aukštas caro laikų valdininkas — Irtyšiaus upės laivininkystės inspektorius. Tarp kita ko, toje upėje plaukiojo ir jo nuosavi du „buksyrai" — prekiniai garlaiviai.

Po revoliucijos grįžęs Lietuvon, Šuipis turėjo panašią tarnybą — buvo Nemuno laivynInkystės inspektorius. Artėjant pensijos laikui, A. Panemunėje pasistatė dviejų aukštų mūrinuką, kuriame ne tik pats gyveno, bet ir pradėjo verslą — įsteigė obuolinio vyno fabrikėlį „Vaisynas". Vertėsi, nepaisant amžiaus, labai sėkmingai: jo vynų buvo galima gauti brangesnėse Kauno maisto krautuvėse.

1940 metais Lietuvą okupavę, bolševikai P. Šuipio verslą nacionalizavo, o savininką paliko absoliutų beturtį; į jo namus „įtupdė" dvi ištikimųjų komunistų šeimas.

Dabar, žlugus komunai, Pr. Šuipio giminės, ypač broliavaikis Vladas Vengras, bandė per teismus atgauti dėdės nuosavybę, bet nepavyko — tuo laiku dar nebuvo tam teisinės bazės. Tačiau tame name gyvenantieji tarybiniai „nuomininkai" taip pat kreipėsi į teismą, siekdami nuosavybės pripažinimo pagal senaties teisę: esą, ten išgyvenę arti 30 metų...

Dabartinis Lietuvos Seimas tokias nuosavybės problemas (atskiru įstatymu) išsprendė palankiai tarybiniams „nuomininkams" ir Pr. Šuipio giminaitis gali netekti dėdės nuosavybės. Tokių teisinių problemų Lietuvoj atsirado ir daugiau: buvę „raudonieji" savo draugams dalijo nuosavybes, kaip norėjo ir kaip jiems patiko. Dabar, praėjus daug laiko, tarptautinės teisės specialistai Lietuvoj išaiškino, kad toks nuosavybės dalijimas sujaukė teisinę sistemą. Dabar, kaip praneša ELTA, premjero A. Brazausko sudaryta darbo grupė parengė „pažymą", kurioje siūloma pakeisti priimto įstatymo nuostatas, prieštaraujančias pagrindiniams teisės principams. ELTA pripažįsta, kad pirmas įstatymas priimtas skubotai, o jo pasekmės nebuvusios išanalizuotos.

Iš visko atrodo, kad mano draugas Vladas Vengras, kurio sodyboje gražiai draugavom, gali atgauti dėdės nuosavybę, tik ar ne per vėlai?

Šis vienas pavyzdys rodo, kaip sujauktai leidžiami Lietuvos įstatymai, nes į Seimą išrenkami mažo arba ir be jokio teisinio išprusimo žmonės, kurie daugiau rūpinasi savo vienminčių reikalais. Reikia manyti, kad ir kiti įstatymai sulauks „remonto".

Vytautas Valys
Detroit, MI

ŽURNALISTINIS BENDRADARBIAVIMAS

Kritus Sovietų Rusijos imperijai, atsirado laisva spauda posovietiniuose išsilaisvinusiuose kraštuose. Išeivijos spauda nuo išsilaisvinimo pradžios spausdina Lietuvos žurnalistų, rašytojų, politikų, dvasininkų rašinius. Kartais tie rašiniai pateisina įvairų prisitaikymą prie okupacinio režimo, ką politiniai pabėgėliai nelaiko jokia dorybe. Kiekvienu atveju čia vyksta įvairios laisvos diskusijos.

Tačiau Lietuvoje, ypač didžiojoje spaudoje, išeivijos balsas yra negirdimas. Aišku, kad ten žmonės daugiau pateisina prisitaikymą prie okupacijos varžtų negu išeivija. Laisvos spaudos vardan, ten irgi turėtų pasirodyti išeivijos atstovų pasisakymai. Kur galėtum rasti geresnius žurnalistus apie Amerikos reikalus, jei ne pas išeivius? Spaudos laisvė dar turi ateiti Lietuvon jos pačios naudai.

Saulius Šimoliūnas
Detroit, MI

„ŠEIMININKIŲ KERTELEI"
(Birželio 12 d. laidoj)

Atsakau į klausimą „Gal kas žino, kaip 'artichokes' vadinasi lietuviškai".

ARTICHOKE lietuviškai yra artišokas. Tai žolinis, į usnį panašus augalas, su valgomu žiedu.

Šiek tiek apie pačią daržovę. Artišokų sezonas, kada jų kainos žemiausios, yra kovo, balandžio ir gegužės mėnesiais. Renkant artišokas rankoje turi jaustis sunkokai, turėti mėsingus, žalius lapus.

Ruošiant, gerai tarpulapius išplovus ir virtuvinėm žirklutėm apkarpius aštrias artišoko lapų viršūnes, juos galima virti vandeny, tačiau geriausiai išeina, jei visas žiedas yra garinamas bambukiniam krepšely ir į stalą paduodamas su pikantišku dažiniu.

Liuda Germanienė
Lisle, IL

Redakcijos pastaba. Apie „artišoką" žinojome, bet tai tik „apgadintas" angliškas pavadinimas. Jei kito lietuviai nežino, gal būtų galima pasinaudoti vaizduote ir sukurti tikrai tinkantį šiai įdomiai „usniai-dagiui-daržovei"?

IR MES ESAME IŠLEPINTI

Aldona Jakševičienė, rašydama apie Čikagos Lietuvių operą, straipsnyje „Džiaukimės, didžiuokimės!" („Draugas", 2002.06.07) teigia, kad „Mes, neseniai atvykę lietuviai, esame išauklėti Lietuvos nacionalinės operos ir baleto teatro, Kauno Muzikinio teatro ir puikių užsienio teatrų pastatymų žiūrovai". Šį teiginį galima dar taip papildyti: mes, seniai atvykę lietuviai, esame ne tik išauklėti, bet ir išlepinti geriausių pasaulio operų bei baletų pastatymų žiūrovai, garsiausių simfonijos orkestrų klausytojai ir įdomiausių teatro spektaklių stebėtojai. Koks netikėtai malonus sutapimas! Tikrai, verta džiaugtis ir didžiuotis.

Vytautas Matulionis
Cleveland Heights, OH

Amerikos lietuvių respublikonų federacijos valdybos sekretorei

A. † A.
MARYTEI PETRULIENEI

staiga iškeliavus į amžinybę, giliame liūdesyje jos likusius vyrą VYTĄ PETRULĮ, sūnus — VYTĄ, SAULIŲ ir ALGĮ su šeimomis bei visus artimuosius, nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

Amerikos lietuvių respublikonų federacijos valdyba ir nariai

A. † A.
MARIJAI PETRULIENEI

nelauktai baigus jai skirtą kelionę, skausme ir tuštumoj likusiems vyrui VYTAUTUI bei sūnums su šeimomis užuojautą reiškia

B. ir V. Volertai

A. † A.
MARIJAI PETRULIENEI

mirus, Lietuvių Fondo įgaliotinį vyrą VYTĄ PETRULĮ su šeima ir visus artimuosius giliai užjaučiame ir kartu liūdime.

Lietuvių Fondo taryba ir valdyba

A. † A.
MARYTEI PETRULIENEI

išėjus, širdingiausia mūsų užuojauta vyrui VYTUI, sūnums VYTUI, ALGIUI ir SAULIUI bei jų šeimoms.

Irena ir Jonas Pabedinskai

Mūsų brangiam broliui ir buvusiam Baltijos skautų tunto tuntininkui

A.† A.
ALFONSUI VĖLAVIČIUI

mirus, reiškiime nuoširdžią užuojautą jo žmonai, sūnums ir jų šeimoms, giminėms ir artimiesiems.

Detroito Baltijos tunto broliai ir Gabijos tunto sesės

A. † A.
ALFONSUI VĖLAVIČIUI

mirus, nuoširdžiai užjaučiame jo žmoną DANUTĘ, jų sūnus DANGERUTĮ ir LINĄ bei jų šeimas.

Alfonsas 1979-1982 m. buvo JAV Lietuvių Bendruomenės Krašto valdybos vicepirmininkas finansų reikalams ir Sunny Hills apylinkės pirmininkas 1985-1987 m. bei 1991-1994 m.

JAV LB Sunny Hills apylinkės valdyba ir nariai

BŪKIME PILIEČIAI...

Atkelta iš 3 psl. Beje, radijo inžinieriaus A. Zolubo aktyvi veikla klube (o taip pat Piliečių chartijoje, Kupiškėnų klube) padėjo atsiskleisti jo žurnalistiniams ir publicistiniams sugebėjimams. Neatsitiktinai jis išrinktas klubo įgaliotinio pareigoms. Iki šių metų pradžios klubo pirmininko pareigas ėjo šių eilučių autorius. Dabar pirmininko pareigybės nutarta atsisakyti — vėlgi didesnės demokratijos labui: susirinkimus, renginius nuo šiol praveda vis kitas klubo narys.

Viena naujausių klubo akcijų — kreipimasis į spaudą, kad būtų paskelbtos pavardės Seimo narių, balsavusių už valstybinių pensijų skyrimą buvusiems komunistų partijos veikėjams, represinių organų darbuotojams.

Klubo archyve telkiasi vis daugiau „popierių" — įvairių ministerijų, žinybų atsakymai į mūsų užklausimus, pasiūlymus. Gyventojų atmintyje vis giliau įstringa klubo diskusijos, renginiai, bylojantys apie tai, kad geriau, šviesiau gyvensime tiktai tada, kada patys būsime aktyvesni, pilietiškesni, sąmoningesni. Taigi, tada, kai tapsime tikrais valstybės kontrolieriais ir priversime valdžią iš tiesų, o ne žodžiais rūpintis žmonių (liaudies) gerove.

Alfredas Guščius

There are a number of reasons why our new Airbus A340 is the ultimate in comfort and convenience. Economy Extra, our new class of service, offers its own separate cabin with plenty of room to work or relax. While every seat in all three classes has been newly designed and features an individual video screen. Of course, the sense of well being you'll feel when flying on this sophisticated new aircraft is more than just the result of enhanced comfort, space and amenities. It's also the result of an enhanced quality of service you'll find only on SAS. To find out more call your Travel Agent or SAS at 1-800-221-2350.

www.scandinavian.net

It's Scandinavian

SAS

A. † A.
IRENE D. JONUŠYS

Mirė 2002 m. birželio 15 d. sulaukusi 88 metų.

Nuliūdę liko: draugė Mary Banky, krikšto vaikai Michael Banky, John Budrick, Irene Boyle, svainė Bronė Vaitaškienė, gyvenanti Vilniuje, dukterėčios, sūnėnai ir pusbroliai Lietuvoje — Elvyra Marcijonienė, Vanda Vainauskienė, Algis Vaitaška, Palma Vidugirienė, Izabelė Stasytienė, Regina Jakubauskienė, Raimondas Razma, Aldona Straukienė; James ir Michele Budrick, Charlotte Budrick; Jerry, Josephene ir Larry Budrick bei daug kitų draugų.

A. a. Irene buvo žmona a.a. Paul Jonušys. Ji buvo šių draugijų narė: St. Therese of the Infant Jesus, St. Andrean Seniors, Sisters of St. Casimir Auxiliary, Knights of Lithuania C 112, Knights of Colombus Women's Auxiliary, Holy Cross Hospital Women's Auxiliary ir an Alumnus of St. Casimir Academy.

Velionė pašarvota pirmadienį, birželio 17 d. nuo 3 v. p.p. iki 9 v.v. Lack & Sons laidojimo namuose 9236 S. Roberts Rd. (8000 W.), Hickory Hills, IL.

Laidotuvės antradienį, birželio 18 d. Iš laidojimo namų 9:15 val. ryto velionė bus atlydėta į Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčią, kurioje 10 val. ryto bus aukojamos šv. Mišios už jos sielą. Po Mišių velionė bus palaidota Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę artimieji

Laidotuvių direkt. Lack & Sons FH. Tel. 708-430-5700.

Su dideliu liūdesiu pranešame, kad 2002 m. birželio 15 d., St. Joseph Mercy ligoninėje Ann Arbor, Michigan, mirė mūsų mylima Sesutė, Dukterėčia, Teta, Brolienė ir Pusseserė.

A. † A.
IRENA D. PUTRIŪTĖ LIŠAUSKIENĖ

Gyveno Canton, Michigan. Gimė 1943 m. sausio 25 d., Skuode. 1949 m. atvyko į JAV.

Giliame liūdesyje liko: sesuo Regina su vyru Bill Knudstrup, dėdė Ferdinandas Liktorius su šeima Ft. Lauderdale, FL, brolienė Rasa su vyru Juozu Kazlu New York, švogeris Šarūnas su žmona Milda Landžiai ir šeima, CA, pusseserės Vyte Barsky gyvenanti Atlanta, Georgia ir Alvita Chillington New York, pusbrolis Rimas Liktorius Floridoje bei kiti giminės Lietuvoje.

Velionė bus pašarvota antradienį, birželio 18 d. nuo 2 v. p.p. iki 9 v.v. R. G. & G. R. Harris laidotuvių namuose, 15451 Farmington Rd., Livonia, MI. Rožinis 7 v.v.

Laidotuvės įvyks trečiadienį, birželio 19 d. Po 9 val. ryto maldų koplyčioje. A. a. Irena bus palydėta į Dievo Apvaizdos bažnyčią, kurioje 10 val. r. įvyks gedulingos šv. Mišios už velionės vėlę.

Nuliūdusi šeima

Laidotuvių direkt. Yolanda M. Zaparackienė. Tel. 313-554-1275.

A. †. A.
ARVINAS A. KASPARAITIS

Mirė 2002 m. birželio 14 d. Denver , CO, Universiteto klinikoje. Sulaukęs 56 metų.

Gyveno Vail, CO.

Giliame liūdesyje liko: motina Marta ir brolis Valteris gyvenantys Waukegan, IL; brolis Romas su žmona Otilija, gyvenantis Downers Grove, IL., sūnėnai Linas su žmona Jenny ir Andrius; tetos — Ida Pilmonienė, Anna Pilmonienė, Emilija Pilmonaitė ir Ema Žiobrienė. 7 pusseserės, 7 pusbroliai bei kiti giminės ir draugai.

A. a. Arvinas dirbo Vail Resort Ski School; instruktoriumi, inspektoriumi.

Velionis bus pašarvotas trečiadienį, birželio 19 d. nuo 2 v. p.p. iki 9 v.v. Kosary laidojimo namuose, 9837 So. Kedzie Ave., Evergreen Park, IL.

Atsisveikinimo pamaldos ketvirtadienį, birželio 20 d. 7 v.v. Ziono Ev. Liuteronų bažnyčioje, 9000 So. Menard Ave., Oak Lawn, IL.

Penktadienį, birželio 21 d. 10 val. ryto po laidojimo pamaldų bažnyčioje, bus palydėtas ir palaidotas Betanijos kapinėse, Justice, IL.

Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę artimieji.

Laidotuvių direkt. Walter-Linda Kosary. Tel. 708-499-3223.

Prenumeruokime ir skaitykime „DRAUGĄ".
„DRAUGĄ" atminkime savo testamente.

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Čikagos ir apylinkių lietuvius kviečiame į Jonines, kurios vyks šį šeštadienį, birželio 22 d., 5:30 val.p.p. Švč. M. Marijos Nekalto Prasidėjimo parapijos salėje, 4420 S. Fairfield Ave., Brighton Parke. Visus linksmins Lietuvos estrados žvaigždė Artūras Mažeika, skambės Algimanto Barniškio muzika, veiks baras, šoksime, dainuosime...

Pabūti gamtoje, susipažinti su miškų ir sodų augalais čikagiečius kviečia North Park Village centras, įsikūręs 5801 N. Pulaski. Šiame centre šį šeštadienį ir sekmadienį, birželio 22-23 d., nuo 10 val.r. iki 3 val.p.p. rengiama kasmetinė šventė „City Wilds festival", kur suaugusiems ir vaikams bus pasakojama apie augalų gyvenimą, apie vabzdžių reikšmę, mokoma, kaip paruošti trąšas, kaip sukalti paukščių namelį. Čia bus surengti žaidimai vaikams, pardavinėjamos įvairios žolelės, gėlės. Įėjimas – nemokamas. Daugiau informacijos tel. 312-744-5472 arba internete *www.cityofchicago.org/enviroment*

Riedlenčių sporto mėgėjams Čikagos Parkų tarnyba praneša, kad veikia specialiai įrengtos važinėjimosi vietos Vittum Parke (5010 W. 50th Street), Rowan Parke (11546 S. Avenue "L"), West Lawn Parke (4233 W. 65th Street), Warren Parke (6601 N. Western), Burnham Skate Parke (31st Street ir Lake Shore Drive). Aikštelėse sportininkai gali naudotis tokiais pat įrenginiais, kurie paprastai būna profesionaliose riedlentyninin-kų varžybose. Kreipkitės į arčiausiai esantį parką, jei norite sužinoti, koks yra aikštelių darbo laikas ir įėjimo mokestis.

„Seklyčioje" birželio 19 d. 2 val. p.p. trečiadienio popietėje pagerbsime tėvus. Kalbės kun. Rimvydas Adomavičius, tuo pačiu vyks linksma meninė programa ir bendri pietūs. Visi maloniai kviečiami dalyvauti, pakvieskite tėvelius ir senelius. Visi laukiami, kaip dainoje skamba: „Norime, kad svečių dideliam būry, būtų daug tėvelių vidury". Atvykite!

Šią vasarą Lincoln Parko oranžerija (2931 N. Stockton Dr.) birželio 22-lapkričio 3 d. vėl rengs nemokamą meno ir darželių parodą („Summer Art & Garden Show), kurioje lankytojo akį patrauks augalų įvairovė, spalvos, meno dirbiniai ir garsiniai intarpai. Lincoln parko gėlių ir darželių sodus apžiūrėti galima kasdien nuo 9 val.r. iki 5 val.p.p. Įėjimas – nemokamas. Daugiau informacijos tel. 312-742-7736.

LAIŠKUOSE

SENATORIAMS – PADĖKA

Illinois Lietuvių respublikonų lyga JAV valstijų senatoriams išsiuntė 85 laiškus išreiškiant padėką balsuojant už Laisvės aktą JAV Senate. Tai aktas – pasisakantis už NATO plėtrą bei skiriantis ir Lietuvai finansinę paramą pasiruošti NATO narystei. Šeši laiškai taip pat buvo išsiųsti JAV senatoriams, kurie balsavo prieš šį įstatymą prašant pranešti, kodėl jie taip darė.

Mes kreipėmės ir į Illinois latvių bei estų atstovus prašant panašią akciją paremti ir išreikšti padėką.

Anatolijus Milūnas
Illinois lietuvių
respublikonų lygos
pirmininkas

Atsiųsta paminėti

„Skautų aido" žurnalo (2002 m. kovo-balandžio mėn.) viršelyje – išeivijos skautų ir Lietuvos prezidento Valdo Adamkaus spalvotos nuotraukos. Žurnale plačiai rašoma apie Lietuvių skautų sąjungos vadovų ir narių kelionę į Lietuvą, apie skautų veiklą Kalifornijoje, Toronte, prisimenami Amžinybėn iškeliavę skautai kun. Juozas Vaišnys, SJ, ir Ramunė Lukienė, minimos skautų stovyklos Lietuvoje. Žurnalo redaktorė – v.s. Alė Namikienė, administratorė – v.s. Albina Ramanauskienė, 4613 W. 106th Place, Oak Lawn, IL, 60453-5246.

„Bridges", Amerikos lietuvių žurnale anglų kalba (2002 m. gegužės mėn.), rašoma apie NATO organizacijos uždavinius 21-ajame amžiuje, Laisvės konsolidacijos aktą, priimtą JAV Senate, Lietuvos valdovų rūmų atstatymą, spausdinama Lietuvos ambasadoriaus Vygaudo Ušacko kalba, pasakyta 2002 m. gegužės 4 d. West Point karo akademijoje, pateikiamos naujausios žinios iš Lietuvos. Žurnalo redaktorė – Rasa Ardytė-Juškienė, administracijos adresas: LAC, Inc./Bridges, c/o Ramas Pliūra, 1927 West Boulevard, Racine, WI 53403.

KALENDORIUS

Birželio 18 d.: Švč. Trejybė. Arnulfas, Ginbutas, Marcelinas, Marina, Morkus, Tolvandas, Vaiva.

Birželio 19 d.: Šv. Romualdas; Deodatas, Dovilas, Gervazas, Protazas, Ramunė.

Skelbimai

• 27 centai skambinant į Lietuvą, 5.5 cnt JAV, 24 val. per parą, 7 dienas per savaitę, 6 sekundžių intervalai. Jokių mėnesinių mokesčių. Tikslus apskaičiavimas. Kokybiškiausias ryšys. Paslauga be apgaulės. Kreipkitės vakarais lietuviškai į TRANSPOINT atstovą su 8 metų patirtimi tarptautiniuose ryšiuose. **Tel. 708-386-0556. TRANSPOINT — patikimiausias ryšys su Lietuva bei visu pasauliu!**

Dalis susirinkusių į ALIAS „Meno ir kūrybos" parodos atidarymą gegužės 26 d. Jaunimo centre, Čikagoje. **Indrės Tijūnėlienės** nuotr.

Atminimo žvakeles žuvusiems tremtyje dega Algis Misiūnas ir Agnė Mezencevienė, šią iškilmingą akimirką stebi CLB pirm. Mindaugas Baukus.

MES NETURIME PAGRINDO NETIKĖTI SAVO ATEITIMI

XX amžius buvo didelių kontrastų amžius – proto galių prasiveržimų ir didelių dvasios išsigimimų: buvo suskaldytas atomas, išrastas televizorius ir kompiuteris, išsilaipinta kitose planetose ir ... kurtas mokslas, kaip kankinti žmogų, metodiškai, moksliškai išnaikinti tautas. Ta prasme gal ir yra tiesos pasakyme, kad tarp genialumo ir beprotybės – vienas žingsnis.

Bolševizmas Rusijoje pažadino tamsiuosius žmogaus instinktus, – o tai galinga griaunamoji jėga, – ir atidavė valdžią padugnėms ir dvasiniams iškrypėliams. Su 1940 m. okupacija šio žmogaus nuopuolio lavina užtvindė ir Lietuvą. Remiami sovietinės kariuomenės, valdžią paėmė tamsūs, kerštu trokštą ir sadistinių polinkių turį žmogystos (gaila vartoti žodį „žmogus").

1940 m. liepos pradžioje buvo pradėti sudarinėti okupaciniam režimui priešingų žmonių sąrašai. Nuo liepos mėn. prasidėjo suėmimai. Liepos 17 d. suimtas buvęs ministras pirmininkas A. Merkys ir užsienio reikalų ministras J. Urbšys. Iki 1941 m. sausio 8 d. buvo gauti buvusių registruotų partijų narių sąrašai ir priešingų – nepalankių sovietams žmonių susidarė 320,000 (čia bus naudojamasi Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro išleistoje literatūroje skelbiamais skaičiais.) Tarp jų 30-35 proc. buvo išsilavinę žmonės. Jau iki trėmimų įkalinta 8,5 tūkst. Iš jų iki pirmųjų trėmimų į SSRS teritorijos kalėjimus išvežta 3,565 žmonės; 400 nužudyta ir 4,200 išsilaisvino per 1941 m. birželio 23-26 d. sukilimą. Suėmimams vadovavo SSRS NKVD 1940 m. rugpjūčio 26 d. vidaus reikalų ministru paskirtas Antanas Guzevičius (proletarinis rašytojas, kurio romaną „Kalvio Ignoto teisybė" mes vėliau mokykloje, per literatūros pamokas, turėjome nagrinėti). 1941 m. į tremtį išvežta apie 23,000 žmonių; iš jų iki 1945 m. jau buvo mirę 60 proc. Tai buvo patys baisieji trėmimai, kada vyrai – šeimų tėvai buvo atskiriami nuo šeimos, kada vaikai, net kūdikiai, buvo atimami iš motinų, išvežami atskirai ir, jeigu nenumirdavo, būdavo patalpinami vaikų konclageriuose, vadinamuose vaikų namais, kad ten užaugtų „homo sovieticus".

Su dideliu gailesčiu reikia pasakyti, kad trėmimai – nei pirmieji 1941 m., nei pokariniai – neapsiėjo be savųjų – lietuvių pagalbos. Ir tremiamųjų sąrašai buvo sudaromi ne be skundikų įsikišimo. Lygiai taip istorijos knygose skaitome, kad kažkada, kryžiuočių laikais, vokiečiams kelią per Lietuvą rodydavo taip pat savi – lietuvių genčių vedliai.

Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro Specialiosios informacijos skyriuje buvo renkama medžiaga apie sovietinių represijų vykdytojus – stribus, NKVD-MGB-KGB etatinius darbuotojus. Iš Ypatingojo archyvo operatyvinių bylų buvo sudaryta net 16,000 stribų anketų. O iki 1970 metų KGB informatorių, kurie pranešinėdavo apie bendradarbius, kaimynus, pažįstamus, priskaičiuojama keliasdešimt tūkstančių. Be kita ko, prisimename, kad ir vienas pirmųjų Persitvarkymo sąjūdžio iniciatorių, rašytojas Vytautas Petkevičius, jaunystėje tarnavo stribų dalinyje. Iki šio laiko buvo užvestos tik kelios bylos, kuriose buvę stribai bandomi apkaltinti nusikaltimais žmoniškumui, bet praktiškai šis procesas vyksta sunkiai, nes nepakanka liudytojų, įrodymų. Gal ir teisingai tų bylų nenoriai imasi, ir buvę stribai dabar jau tokio amžiaus, kad kiti nebesusivokia aplinkoje. O ir buvusių aukų, išdrįstančių eiti į teismą ir leistis į jaunystėje, vaikystėje išgyventas kančias, pasityčiojimus, žiaurumus, nėra daug. Kuo toliau, tuo sunkiau bus tai padaryti, nes mažėja liudininkų, laikas užneša žmogiškąją atmintį pelenais.

Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras yra gerai pasidarbavęs renkant ir tiriant tremčių ir kalinimų medžiagą, išleista daug gerų knygų – ir tyrinėjimų rezultatų, ir atskirų to laikotarpio aukų, išgyvenusių tremties ir kalinimo baisumus, prisiminimų. Išleista 17 originalių mokslinių studijų ir monografijų, 20 knygų iš populiarios atsiminimų serijos (įvairiose kitose leidyklose privačių asmenų prisiminimų knygų išleista dar daugiau).

Norėčiau atkreipti dėmesį į tokią statistiką: iš 1946-1952 m. visų Sovietų sąjungos tautų ištremtų žmonių lietuviai sudarė 1/6, o 1948-1951 m. – net pusę. To laikotarpio štai tokie kasmetiniai lietuvių tautos nuostoliai: 1948 m. vyko trėmimų operacija „Vesna" (tai reiškia „pavasaris", – kaip romantiškai sadistai žiūrėjo į tautų naikinimą). Iki metų galo ištremta 39,766 žmonės. Per 1949-ųjų metų trėmimus išvežta 31,917 žm. 1951 m. – dar apie 22,000 ir 1952 m. – 3000 žmonių.

Mano patys ankstyviausi prisiminimai yra iš 1949 metų. Man tada buvo dveji. Iš tų metų išlikę atmintyje du epizodai: kai žiemą mirė senelis (visi garsiai giedojo ir man atrodė, kad jie trukdė seneliui miegoti), ir kai pavasarį pro mūsų sodybą vieškeliu važiavo sunkvežimis, – prie šono buvo pririštas jaunas vyras ir kraupiu balsu rėkė moteris... Kas ten vyko, iš suaugusiųjų kalbų ilgainiui supratau, kad „vežė" žmones į Sibirą.

Visi mes, išgyvenę pokario baisumus, buvome vienaip ar kitaip tos realybės paliesti, nors tėvai, bijodami pasekmių, niekada apie nieką – trėmimus, partizanus, žudynes – mums nepasakodavo: nei kai buvome maži, nei kai paaugome. Daug ką iš šeimos ir giminės gyvenimo sužinojome tik Lietuvai tapus laisvai: kad tėvas, įtartas leidęs pogrindinį laikraštėlį, 10 mėn. išsėdėjo NKVD kalėjime, kad dėdė Jonas, tėvo brolis, 1941 m. žuvo birželio sukilime...

Neseniai išėjo, atrodytų, eilinė Henriko Dziko knyga „Šiaurės gniaužtų universitetuose". Tai 1941 m. į pačią sunkiausią tremtį - į Šiaurę, prie Ledinuotojo vandenyno su šeima išsiųsto lietuvio jaunuolio prisiminimai. Jis pradžioje atsidūrė Altajuje, o paskui sovietinė valdžia pagalvojo, kad tai per švelni tremtis ir pasiuntė už poliarinio rato – į Jakutiją, Tiksi vietovę, kuri žemėlapiuose nurodoma kaip pats šiauriausias žmonių gyvenamas taškas. Tą knygą perskaitė vienas čikagiškis, pokarinės kartos Vakarų tremtinys ir pasakė: „Atrodo, kad ten jiems buvo visai neblogai". Taip, iš tiesų, autorius po beveik 60 metų rašo su geroka doze romantikos. Jam tie sunkumai buvo savotiški gyvenimo universitetai. Bet svarbiausia, kad jis savo lemtį priėmė neverkšlendamas, stoiškai. Jis išliko tyros sielos, nesusiteršė kerštu, gerbė vietinius žmones ir ypač didžiavosi lietuvių sumanumu ir išradingumu, mokėjimu išgyventi.

Henrikas Dzikas ir tūkstančiai jo likimo brolių džiaugėsi, kad galėjo pasistatyti palapinę ir joje įsirengti krosnelę ant amžinojo įšalo, kuris vasaros viduryje atšildavo tik per kastuvą, o žiemos šalčiai siekdavo iki 60 laipsnių pagal Celsijų. Autorius ir šios knygos herojus tuos tremties gal 10 metų sunkiausiomis sąlygomis išgyveno kaip išdidus žmogus: kartu su šiauriečiais važnyčiojo šunis ir valgė žalią žuvį. Lietuvio išdidumas labiausiai ir siutino okupantus, todėl jie skaudžiausiai bolševikinių maniakų ir buvo terorizuojami. Štai Henrikas Dzikas rašo, kad 1945 m. Šiaurės Sibiro valdžia buvo gavusi specialų Molotovo pasirašytą įsaką, kad lietuviai ir kiti tremtiniai turį būti naudojami tik katorginiams ir mažai apmokamiems darbams. Dar ištrėmimo iš savo žemės buvo negana...

Norisi pacituoti minėtos knygos pabaigą, kur autorius tarsi apibendrina savo išgyvenimus ir parašo lietuvių tremtinių charakteristiką: „Ekstremaliausiomis tremties sąlygomis jie iškilo su tokiais tautinio charakterio bruožais, apie kuriuos tik neaiškų supratimą buvau išsinešęs iš lietuvių literatūros pamokų, kai Kėdainių gimnazijoje su mokytoju E. Viskanta nagrinėjome J. Biliūno, Vaižganto, V. Krėvės kūrybą. Ten, Šiaurėje, visa esybe suvokiau, supratau, kad galiu didžiuotis tėvynainių, tiek vyrų, tiek moterų, darbštumu. Ir Altajaus plynaukštėje, ir Lenos, baigiančios vandenis plukdyti į Laptevų jūrą, pakrantėse lietuvio sąvoka buvo augte suaugusi su darbštumu, išradingumu. Šiomis savybėmis lietuvis tremtinys pranoko ne tik „vyresniuosius brolius", bet ir vietinius Šiaurės gyventojus, labai greitai pradėjusius skirti mūsų tautietį nuo rusakalbio „homo sovieticus". Tremties broliai, kagebistams akių nuo jų nenuleidžiant, pasižymėjo savo lietuviškumą rodydami netgi pramuštgalviška drąsa (moterų organizuotos pamaldos, išplaukimas žvejoti su trispalve).

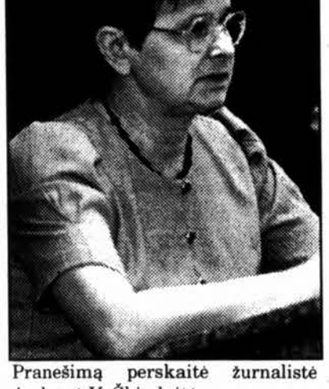

Pranešimą perskaitė žurnalistė Audronė V. Škiudaitė.

Dar Altajuje pramokyti, kaip plėšti karklų žievę, ganyti karves, kasti durpes, pinti didžiules pintines ir t.t., veikiai perpratome ir visas žvejybos Lenos vandenyse ir po jos ledu paslaptis... Nedaug tereikėjo laiko, kad išlaikytume kajūrų – važnyčiotojų šunimis – egzaminus ir, kaip seni, prityrę vietiniai, galėtume leistis į tolimas (iki 200 km) keliones. Pridėkime dar būstų – palapinių, žeminių, barakų ir visai pakenčiamų namiūkščių – statybą. Ant plynos, amžino pašalo sukaustytos, apledėjusios salos, teturint porą palapinių, šiek tiek karčių, lentų ir gerą vadovą per vieną naktį surenčiamas ne tik prieglobstis nuo šalčio, bet ir krosnelė jam apšildyti... Lietuvių statybininkų brigados nė veltui garsėjo... Moterys garsėjo tokiais Šiaurėje neregėtais skanėstais, kaip žuvimi kimšti pyragiukai, rūkyta silkė". Nuo savęs galiu pridėti, kad sibiriečius lietuviai išmokė veisti sodus, tarkuoti bulvę...

Nepaisant to, kad Lietuva pilna to žodžio prasme nukraujavo – su pasitraukusiais į Vakarus ir karo aukomis neteko 1 mln. žmonių (į Sibirą buvo ištremta net 28,000 vaikų), vis dėlto praėjus 50 metų, 1990-aisiais, Lietuva pirmoji pasipriešino okupantui, atkūrė savo valstybę, sugriaudama blogio imperiją. O 1991 m. naujos lietuvaičių kartos gulė po tankais Vilniuje prie TV bokšto. Lietuviai niekada nepasiduoda, todėl mes ir šiandien neturime pagrindo netikėti savo ateitimi.

Audronė V. Škiudaitė

Parengta pagal pranešimą, skaitytą masinių lietuvių tautos trėmimų pradžios minėjime 2002.06.16, Cicero, IL

BAISIOJO BIRŽELIO MINĖJIMAI

Birželio 16 d. Cicero, Čikagos priemiestyje, IL, vyko Baisiojo birželio – lietuvių tautos masinių trėmimų pradžios 1941 metais – minėjimas, kurį organizavo JAV Lietuvių Bendruomenės ir ALTo Cicero skyriai. Minėjimas prasidėjo Šv. Antano parapijos bažnyčioje šv. Mišiomis, kurias aukojo kun. dr. Kęstutis Trimakas, pamoksle tremtinių kančią apibendrinęs kaip auką. Pamaldose dalyvavo per 150 ciceriškių ir jų svečių. Po to visi dalyviai susirinko parapijos didžiojoje salėje. Po koldūnų pietų, kuriuos rengė Eleonora Radvilienė ir jai talkinusios parapijietės, vyko iškilmingoji dalis (vedė Aldona Zailskaitė). Susirinkusius minėjimo dalyvius pasveikino organizatoriai – Cicero LB pirmininkas Mindaugas Baukus ir ALTo atstovas Viktoras Motušis. Žuvusiųjų atminimui simbolines žvakes uždegė Agnė Mezencevienė ir svečias iš Lietuvos Algis Misiūnas. Pranešimą perskaitė žurnalistė Audronė Viktorija Škiudaitė (jį sutrumpintą spausdiname šiame numeryje).

Meninę dalį parengė Šv. Antano parapijos choras (kuris giedojo ir šv. Mišiose), vadovaujamas Jūratės Lukminienės, ir skaitovės Laima Bareikienė bei Laima Lukauskienė. Buvo atliktos tremtinių dainos, kurias pagal pateiktus tekstus galėjo dainuoti ir visi minėjimo dalyviai.

Pasibaigus iškilmėms, kavinėje susirinkę organizatoriai pasidžiaugė pavykusiu renginiu ir visų, prisidėjusių prie jo sėkmės, darniu darbu. Renginys dar kartą įrodė, kad nors Cicero lietuviškoji bendruomenė mažėja, bet ji tebegyvena kaip viena darni šeima.

Tą dieną lietuvių tautos trėmimų pradžios minėjimai vyko ir Lemonte bei Brighton Parke, IL. **„Draugo" inform.**

Šeimininkės, paruošusios puikius koldūnų pietus (iš kairės): Danutė Kirkienė, Ona Venclovienė, Eleonora Radvilienė, Sigutė Žemaitienė, stovi Mikalina Bikulčienė. **Jono Kuprio** nuotraukos